

Fransa portalında bu ölkənin prezidentliyə namizədinin Qarabağa qeyri-qanuni səfəri tənqid olunub

4

№ 015 (6456) 27 yanvar 2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

“Güzgüvəri geri çəkilmək prinsipi” - kapitulyant şərt irəli sürə bilərmə?

15

44 günlük Zəfər yürüşünün ardınca 2020-ci ilin 10 noyabr tarixində imzalanan üç-tərəfli bəyanat və orada əks edilən bəndlər yalnız qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin Rusiya sülhməramlı kontingentinin məsul olunduqları ərazilərimizdən çıxarılmaqları ilə bağlı tələbləri deyil, həmçinin...

Azərbaycanda dollar alışı artıb - DEVALVASIYA GÖZLƏNİLİR?

“Ümumiyyətlə yanvar ayının statistikasına əsasən onu deyə bilərəm ki, yanvar ayının 6-da 115 milyon dollar satıldığı halda, 13 yanvarda 97 milyon dollar satılıb. Son rəqəmlərdə yanvarın 21-nə qədər olan statistika dollara olan tələbin o qədər olmasını göstərmir, əksinə yarım ayda 15 milyona qədər həcm azalması var”. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında iqtisadçı ekspert Eldəniz Əmirov deyib. Ekspert Eldəniz Əmirov qeyd edib ki, sadəcə olaraq son dövrlərdə devalvasiya müəyyən söz-söhbətlərin yaranmasına görə dollara sənəki şəkildə tələb artıb:

“İnsanlar devalvasiyadan narahat olduğu üçün dollar almağa başlayıblar.

3

Erməni muxalifətçidən maraqlandırıcı Qarabağ İDDİASI

14

“Qarabağ Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın hakimiyyəti dövründə ən yaxşı halda rusiyalı sülhməramlıların cavabdeh olduqları ərazi kimi qalacaq...

Şəhid ailələrinə və qazilərə qayğı dövlət siyasətinin əsas prioritetidir

2

Hər bir dövlət və cəmiyyət üçün hərbi əməliyyatlarda iştirak edən şəxslərin mühərriklərindən sonra mövcud durumu, şəhid və qazi ailələrinin sosial-psixoloji vəziyyəti önəmlidir. Bu kimi çağırışların öhdəsindən, məhz sözün əsl mənasında, bütün parametrlərinə görə sosial dövlət kriteriyalarına cavab verən və siyasətində əsas amil vətəndaş olan dövlətlər gəlir.

Amerika Yəhudi Komitəsi: “Azərbaycan bizim dostumuz və strateji tərəfdaşımızdır”

3

Bu il Böyük sülh sazişi imzalanacaq?

Azərbaycan, Türkiyə və Rusiyanın regionda yaratdığı yeni geosiyasi realıq vadar edir ki, həm sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, həm də sülh sazişinin imzalanması real şəkildə özünü doğrultsun.

Məşhur cütlük bu səbəbə görə ayrıldı

Məşhur türk aktrisa Handə Ərçəl və Kəram Bürsinin ayrılmasına səbəb olan "Dünya ilə Mənim Aramda" serialı ilə bağlı flaş təfərrüat ortaya çıxıb. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, məlum olub ki, təklif əvəlcə Handə Ərçələ gedib və o, rədd edib. Serialın baş rolları aktrisa Dəmət Özdemir və Kəram Bürsinin canlandıracağı açıqlanıb.

16

Hər bir dövlət və cəmiyyət üçün hərbi əməliyyatlarda iştirak edən şəxslərin müharibələrdən sonra mövcud durumu, şəhid və qazi ailələrinin sosial-psixoloji vəziyyəti önəmlidir. Bu kimi çağırışların öhdəsindən, məhz sözün əsl mənasında, bütün parametrlərinə görə sosial dövlət kriteriyalarına cavab verən və siyasətində əsas amil vətəndaş olan dövlətlər gəlir.

Azərbaycan son 30 ildə olduğu kimi, Vətən müharibəsindən sonra da Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ailələrinə və müharibə iştirakçısı olmuş şəxslərə diqqət və qayğı ölkəmizdə yüksək səviyyədədir. Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın müvafiq göstərişlərinə əsasən, dövlət qurumları bu kateqoriyadan olan insanların problemləri ilə yaxından maraqlanır, problemlərinin aradan qaldırılması üçün mütəmadi olaraq tədbirlər həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu istiqamətdə imzalanan Fərman və Sərəncamlar, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə mərhəməti, qayğısı çoxsaylı ailələrə böyük sevinc bəxş etməklə yanaşı, təqdirəlayiq hal kimi qiymətləndirilir. Bu gün şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və veteranlarına göstərilən hərtərəfli qayğı nümunəvi xarakter daşıyır. Şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin, veteranlarının sosial ehtiyaclarının dövlət tərəfindən ödənilməsi, həmçinin Vətən uğrunda öz canından keçmiş şəhidlərin və Qarabağ müharibəsi əlillərinin övladlarının təhsil haqqından azad edilməsi, eyni zamanda, bu insanların mənzil və avtomobillərlə təmin olunması da ölkə ictimaiyyəti tərəfindən yüksək minnətdarlıqla qarşılanır.

"BU SAHƏDƏ AZƏRBAYCAN DÜNYA MİQYASINDA ÖZ MODELİNİ ORTAYA QOYUR"

Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsi zamanı şəhid ailələrinə, Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları və qazilərə göstərilən dövlət qayğısından danışaraq bildirib ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur və bu kateqoriyadan olan insanlara üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən davamlı olaraq müasir tələblərə cavab verən fərdi və çoxmənzilli yaşayış binalarının tikilib istifadəyə verilməsi bunun əyani təsdiqidir: "Mən bütövlükdə deyə bilərəm ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur. Çünki dünyada bir çox ölkələr müharibə şəraitində olublar. O ölkələrin təcrübəsini biz bilirik, öyrənirik. Görürük ki, Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə və müharibədən əziyyət çəkmiş insanlara göstərilən diqqət doğrudan da nümunəvi sayıla bilər. Çünki elə təşəbbüslər irəliləyir ki, başqa ölkələrdə biz buna rast gəlmirik. Məsələn, şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə

Şəhid ailələrinə və qazilərə qayğı dövlət siyasətinin əsas prioritetidir

dövlət tərəfindən mənzillərin verilməsi. Bu, bizim təşəbbüsümüz idi. Bu günə qədər bu kateqoriyadan olan 10 minə yaxın insan mənzillərlə təmin edilib. 7400 avtomobil verilib. Növbədə duranlar, yəni Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları və qaziləri artıq yaxın gələcəkdə tam təmin ediləcəklər. Təkcə keçən il Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin ailələri və qaziləri evlərlə təmin edilib. Onlardan 850 nəfəri mənzillərlə təmin edilib, İkinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları, yəni qaziləri və şəhid ai-

lüləri biz bu addımı atırıq. Əlbəttə, bu, böyük vəsait tələb edir. İndi hər kəs bilir ki, bir mənzilin qiyməti neçəyə başa gəlir və bu, büdcə üçün böyük bir yüküdür. Amma biz bu yükün altına girmişik və sona qədər bu işi aparacağıq, bu kateqoriyadan olan ta axırncı insan mənzillə, avtomobillə təmin olunana qədər bu məsələ ilə məşğul olacağıq".

Dövlət başçısı, eyni zamanda, şəhid ailələrinin sosial təminatı ilə də bağlı fikirlərini bildirib: "Eyni zamanda, şəhid ailələrinin sosial təminatı da yaxşılaşır. Onlara nə-

lüləri, onlara da 750 mənzil verilib, bu proses davam etdirilir. Hesab edirəm ki, Birinci Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş bu kateqoriyadan olan insanlara bəlkə də iki il ərzində, tam, yəni növbədə duranlara mənzillər veriləcək. İkinci Qarabağ müharibəsində, həmçinin yaxın bir neçə il ərzində bu şərait yaradılacaq.

"BİZ BUNU HEÇ YERDƏ GÖRMƏMİŞİK, BU TƏCRÜBƏNİ HEÇ YERDƏN GƏTİRMƏMİŞİK"

Prezident müsahibə zamanı bu həssas kateqoriyadan olan insanlara göstərilən qayğının sırf Azərbaycanda aparıldığını bildirib: "Yəni, bir daha demək istəyirəm ki, bu, sırf bizim təşəbbüsümüzdür. Biz bunu heç yerdə görməmişik, bu təcrübəni heç yerdən gətirməmişik. Sadəcə olaraq, bu həssas kateqoriyadan olan insanlara müəyyən dərəcədə təsəlli vermək və onların dərдинə şərik olmaq

zərdə tutulmuş müavinətlərin məbləği müntəzəm olaraq artırılır. Biz daim onları diqqət mərkəzində saxlayacağıq. Bu kateqoriyadan olan insanları, xüsusilə İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra işlə təmin etmək üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə təlimat verilib. Artıq bu prosese start verilib. Müharibə zamanı əlini, qolunu, ayağını itirmiş qazilərə ən müasir protezlər təqdim edilir. Bu proses artıq başa çatmaq üzrədir. Onları normal həyata qaytarmaq üçün biz bunu edirik, öz də bu protezlər ən son texnologiyadır. Yəni Avropanın ən qiymətli, ən bahalı, ən son texnologiyası olan protezlərdir ki, insan normal yaşaya bilər, yeriyə bilər, futbol oynaya bilər. Hətta indi əlini, qolunu itirmiş insan da artıq normal həyata qayıda bilər. Yəni, bu, əsas faktorlardır. Əlbəttə ki, bu siyasət və mənim bu kateqoriyadan olan insanlarla daim təmaslarım cəmiyyətə də göndərilən çox ciddi siqnaldır.

İlham Əliyev: "Bu günə qədər bu kateqoriyadan olan 10 minə yaxın insan mənzillərlə təmin edilib"

Görürəm ki, cəmiyyətdə də bu kateqoriyadan olan insanlara xüsusi isti münasibət var. O cümlədən biznes strukturları, onlara da mən dəfələrlə müraciət etmişəm ki, bu kateqoriyadan olan insanlara qayğı göstərsinlər, hərəsi imkan daxilində - həm işlə təmin etmək üçün, həm onlara maddi yardım göstərmək üçün. Yeni, özləri bu təşəbbü-

raq geri qayıdıb. İndiyə kimi bu Fonda 65 milyona qədər vəsait toplanıb ki, həmin vəsaitdən 45 milyon manat şəhid ailələrinə və qazilərə xərclənib

Dekabrın 8-də - Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələrinə və yaralılara dəstək məqsədilə ASAN Xidmətin nəzdində "YAŞAT" Fondunun yaradılmasının 1 ili tamam

sü göstərsinlər. Bütövlükdə, hesab edirəm ki, cəmiyyətdə bu məsələ ilə bağlı çox düzgün istiqamət var, vahid fikir var. Hər birimiz imkan daxilində bu insanlara daim yardım etməliyik. Atasız qalan uşaqlara yardım etməliyik və edəcəyik".

"YAŞAT" FONDUNUN 1 İLİ: HANSI İŞLƏR GÖRÜLÜB?

Qazi və şəhid ailələri haqqında danışarkən, əlbəttə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 8 dekabr 2020-ci il tarixində "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fondunun yaradılması haqqında" Fərmanı ilə "YAŞAT" Fondu təsis edilməsinə də diqqət yetirmək lazımdır. "YAŞAT" Fondunun hesabına fəaliyyət göstərdiyi dövrdən bu günə qədər 36 995 025.16 manat vəsait mədaxil olub. Ölkə ərazisində 2 881 şəhidin ailə üzvləri, habelə 3100 yaralı olmaqla ümumilikdə 14 579 şəxsle görüş keçirilib, ehtiyacları qeydə alınıb, həmin şəxslərin müraciətinin icra olunması üçün öhdəliklər götürülüb.

Fondun fəaliyyət istiqamətləri üzrə 23 257 853.41 məbləğində vəsait xərclənib. Fond tərəfindən 3652 şəhid ailəsi üzvü və yaralının məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, 37 şəhid ailəsi üzvü və yaralının təhsil haqqının, 1004 şəhid ailəsi üzvü və yaralının istehlak kreditlərinin, 1319 şəhid ailəsi üzvü və yaralının isə tibb xidmətlərinin ödənilməsinə vəsait ayrılıb.

Eyni zamanda, indiyə qədər dövlətimiz tərəfindən 89 Vətən müharibəsi qazisi müayinə, müalicə və reabilitasiya üçün Türkiyəyə göndərilib, onlardan 26-sı sağala-

olub. Fondan verilən hesabatda deyilir ki, 2021-ci il dekabrın 2-dək Fonda 65 milyona yaxın vəsait daxil olub. 2916 şəhid ailəsi üzvləri və 4946 yaralı olmaqla ümumilikdə 16 min 348 nəfərlə görüş keçirilib və ehtiyacları qeydə alınıb. 10 min 781 şəxsin 15 min 644 müraciəti icra olunub.

Şəhid ailələrinin və yaralıların ehtiyaclarına 49 milyon 54 min 136 manat 86 qəpik pul xərclənib. 15 milyon 719 min 626 manat 91 qəpik hələlik istifadə olunmamış qalıb. Xərclənən vəsaitdən 32 milyon 173 min 789 manat 50 qəpik məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, 445 min 228 manat 51 qəpik təhsil, peşə hazırlığı və yaradıcı potensialın inkişafına, 5 milyon 395 min 854 manat 57 qəpik istehlak kreditlərinin və başqa borc öhdəliklərinin qarşılanmasına, 11 milyon 39 min 264 manat 28 qəpik isə müalicə və psixoloji dəstək xərclərinin ödənilməsinə sərf olunub. Təhsil, peşə hazırlığı və yaradıcı potensialın inkişafı xərcləri istiqaməti üzrə şəhid ailə üzvlərinin 137 və yaralıların 20 müraciəti olmaqla ümumilikdə 157 müraciət təmin edilib. Fondun təşəbbüsü ilə təhsil haqqının qarşılanması üzrə təhsil müəssisələri tərəfindən 222 min AZN vəsait qarşılanıb. Təhsil haqqı qarşılanan 63 şəxsin ödənişi Fond tərəfindən, 60 şəxsin isə ödənişi Fondun təşəbbüsü ilə təhsil müəssisələri tərəfindən qarşılanıb. Bir sözlə, yuxarıda qeyd edilənlər bir daha onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan dövləti üçün İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər olduğu kimi, indi də əsas prioritet vətəndaşlara, ələlxüsus şəhid ailələrinə və qazilərə dövlət qayğısının göstərilməsidir.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Amerika Yəhudi Komitəsi: “Azərbaycan bizim dostumuz və strateji tərəfdaşımızdır”

Amerika Yəhudi Komitəsinin icraçı direktoru Devid Harris özünün tviter sahifəsində Azərbaycan səfəri ilə bağlı video paylaşılıb. O, Bakıda Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan videomüraciət hazırlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə israilli jurnalist Rahel Avraam beynəlxalq münasibətlər sahəsində tanınmış ekspert, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin İsrail nümayəndəliyinin rəhbəri Arye Qutun nüfuzlu “The Jewish Press” Amerika-İsrail media platformasına verdiyi müsahibənin ön sözündə yazır.

Devid Harris öz paylaşımında Azərbaycana çoxsaylı səfərlərini xatırladaraq deyib ki, “Odlar Yurdu” bir çox cəhətdən gözəldir. Amerika Yəhudi Komitəsinin icraçı direktoru vurğulayıb ki, Cənubi Qafqazda, Xəzər dənizinin sahilində, Rusiya, İran, Gürcüstan və Ermənistanla sərhəddə yerləşən Azərbaycan bütün dünyaya üçün global əhəmiyyət kəsb edir.

O deyib: “Azərbaycan bizim üçün regional və global əhəmiyyət kəsb edir. Bu, Azərbaycanın yəhudi

icması üçün də mühümdür. Yəhudilərin bu ərazilərdə artıq 2500 ildir yaşamalarına baxmayaraq, onlar heç vaxt antisemitizmlə qarşılaşmayıblar”.

Devid Harris bildirib ki, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlı yəhudilərlə uzun illər boyu görüşüb. O deyib: “Onların hər birinin xarakterində ümumi cəhət Azərbaycana bağlılıq, səmimi sevgi və vətənpərvərlik olub. Əhalisinin əksəriyyəti müsəlman olan ölkədə yəhudilər bir ailə kimi mehriban şəraitdə yaşayırlar. Azərbaycan İsrail Dövləti üçün də əhəmiyyətlidir. Bizim aramızda yaxın və səmimi diplomatik münasibətlər mövcuddur. İki ölkə arasında münasibətlər hərtərəfli, dərin, strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyır. Azərbaycan strateji əhəmiyyət, coğrafi yerləşmə, enerji ehtiyatlarının zənginliyi, ABŞ ilə münasibətlər, İsrail ilə əməkdaşlıq, dini dözümlülük və yəhudi xalqına hörmət baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir”.

Beynəlxalq münasibətlər sahəsində tanınmış israilli ekspert Arye Qut qeyd edib ki, Azərbaycan bu gün sivilizasiyalararası, konfessiyalararası və mədəniyyətlərarası dialoqun əsl nümunəsidir. Ekspert vurğulayıb ki, əhalisinin əksəriyyəti mü-

American Jewish Committee

səlmanlardan ibarət olan Azərbaycan bir sıra digər etnik və dini qruplar üçün də doğma evdir. Arye Qut deyib: “Milli azlıqlara hörmət və dözümlülük “İpək yolu” dövrü başlandıqdan müasir dövrdə də əhəmiyyətli rol oynayır. Hələ XX əsrin əvvəlində Avropa dövlətlərindən əvvəl, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qadınlara səvmə hüququ verilib. Bu hökumətdə, həmçinin milli azlıqların nümayəndələri də təmsil olunurdu ki, bu da həmin dövrdə tolerancılığın göstəricisi idi. Həmin dövrdə də, sonrakı illərdə də Azərbaycan hökumətində digər millətlərin nümayəndələri ilə yanaşı, ermənilər, yəhudilər təmsil olunurdu. Bir çox Avropa ölkələrindən fərqli olaraq, nə azərbaycanlılar yəhudilərə, nə yəhudilər azərbaycanlılara heç vaxt xəyanət etməyiblər. İkinci Dünya müharibəsi illərində azərbaycanlılar hər cür mümkün və qey-

ri-mümkün yollarla 50 min Avropa yəhudisini faşist soyqırımından xilas ediblər”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ötən həftənin sonunda Amerika Yəhudi Komitəsinin icraçı direktoru Devid Harris başda olmaqla nümayəndə heyətini qəbul edib.

Qod Nisanov, German Zaxaryayev və Zarax İliyev başda olmaqla

məşğul olaraq Ağdam, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan kimi gözəl şəhərləri yer üzündən silib”.

“Bu gün vaxtilə küçələrin və evlərin, məktəblərin və muzeylərin olduğu yerdə mən indi yalnız işğalçı erməni ordusunun yandırıdığı qapı direklərini və sütunlarını, sökülmüş pəncərə çərçivələrini gördüm. Bütün xarabalıqlarda ağaclar bitib. “Əgər ermənilər bu torpaqları özününkü adlandıırırlarsa, o halda niyə bu ərazilər kabus-şəhər kimi görünür, niyə onlar bu şəhərlərdə say-sız-hesabsız minaları və tanklar üçün tunelləri qoyub gediblər, görəsən ermənilərdə Vətən belə kabus görünürmü?” - deyərək Arye Qut ritorik sualla müraciət edir.

Cənubi Qafqaz üzrə ekspert Arye Qut qeyd edib ki, Azərbaycan və onun rəhbərliyi bir ildir özlərini çox müdrik və pragmatik aparırlar. Rejonadakı bütün ölkələrdə başa düşürlər ki, Azərbaycan özünü qalib dövlət kimi aparır. Bütün dünya birliyi şəxsən Prezident İlham Əliyevin, cəsur Azərbaycan əsgər və zabitanın, Azərbaycan xalqının diplomatik, hərbi, siyasi, mədəni və texnologiya qələbəsinin real şahidinə çevrildi.

Bu il Böyük sülh sazişi imzalanacaq?

“Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanması ilə bağlı dəqiq proqnozlar açıqlamaq olmaz”. Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Sahil İskəndərov deyib.

Sahil İskəndərov bildirib ki, bu müstəvidə cari ildə xeyli iş görülməli və qarşılıqlı addımlar atılacaq: “Cənubi Qafqazda yaranmış reallıqlar və ümumiyyətlə dünyada gedən mürəkkəb siyasi proseslər sülh sazişinin imzalanmasını şərtləndirir. Düşünürəm ki, bu kontekstdə Azərbaycan və Ermənistan münasibətlərinin kifayət qədər tənzimlənməsi, müsbət məcraya yönəlməsi eyni zamanda, Ermənistan və Türkiyə münasibətlərinin tənzimlənməsi həmin sülh sazişinin imzalanmasına böyük dəstək verə bilər. Bu baxımdan Azərbaycan tərəfinin əsas tələblərindən biri ilk növbədə sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlıdır. Bu prosesə yardım edən ölkələr də töhfələrini verəcəklərsə, Ermənistan və Azərbaycan münasibətlərində ortaq məxrəcə gələcəklərsə, sülh sazişi daha tez imzalanacaq.

Düşünürəm ki, burada iki ölkə arasında sərhədlərin demarkasiyası və delimitasiyası konkret olaraq sülh sazişinin imzalanmasına böyük töhfə verə bilər. Düşünürəm ki, Böyük sülh sazişinin imzalanması prosesində bir qədər vaxt uzanacaq. Çünki, biz bilirik ki, sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası vaxt aparan prosesdir. Ermənistan tərəfindən vaxtaşırı müəyyən cığallıqların şahid olacağıq. Bu da prosesi ləngidəcək. La-

kin düşünürəm ki, Azərbaycan, Türkiyə və Rusiyanın regionda yaratdığı yeni geosiyasi reallıq vadar edir ki, həm sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, həm də sülh sazişinin imzalanması real şəkildə özünü doğrultsun”.

Politoloq fikirlərinə əlavə edib ki, Ermənistan prezidentinin istefa verməsi sülh sazişinin imzalanmasına ciddi təsir etməyəcək: “Çünki, Armen Sarkisyan bəyanatında elan etmişdi ki, prezident burada simvolik şəxsdir. Ermənistanda parlament üsuli idarə mövcuddur və Baş nazirin səlahiyyətləri daha böyükdür. Doğrudur, Armen Sarkisyan Qərb tərəfindən dəstəklənən prezident idi. Amma kənar qüvvələrin Paşinyanı idarə etmək istəkləri ola bilər. Düşünürəm ki, bu proseslərdə Ermənistan prezidentinin postunda kimin olması o dərəcədə vacib məqam deyil. Bəzən belə fikirlər də səsləndirilir ki, prezident postuna Rusiyanın əlaltısı olan Robert Köçəryan da əyləşdirilə bilər. Ermənistan konstitusiyasına görə prezidentin səlahiyyətləri məhduddur. Prezident prosesləri gecikdirə bilməz”.

Qönçə Quliyeva

Azərbaycanda dollar alışı artıb - DEVALVASIYA GÖZLƏNİLİR?

“Ümumiyyətlə yanvar ayının statisti-

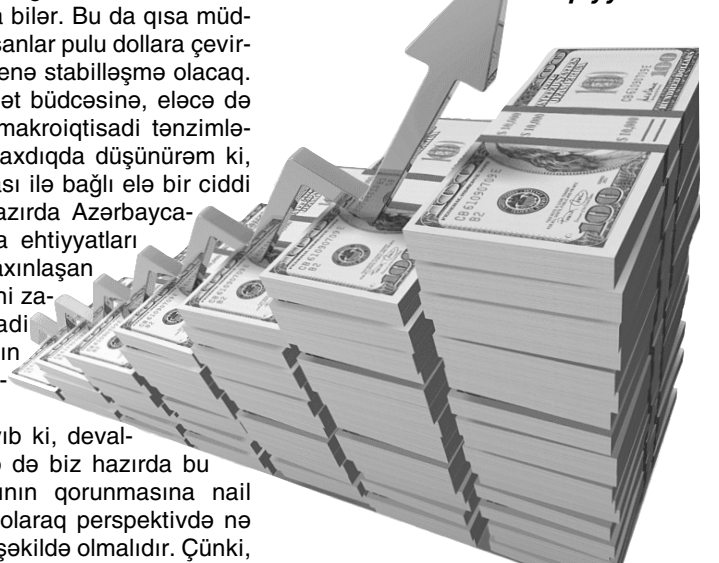
kasına əsasən onu deyə bilərəm ki, yanvar ayının 6-da 115 milyon dollar satıldığı halda, 13 yanvarda 97 milyon dollar satılıb. Son rəqəmlərdə yanvarın 21-nə qədər olan statistika dollarla olan tələbin o qədər olmasını göstərmir, əksinə yarım ayda 15 milyona qədər həcm azalması var”. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında iqtisadçı ekspert Eldəniz Əmirov deyib.

Ekspert Eldəniz Əmirov qeyd edib ki, sadəcə olaraq son dövrlərdə devalvasiya müəyyən söz-söhbətlərin yaranmasına görə dollara süni şəkildə tələb artıb: “İnsanlar devalvasiyadan narahat olduğu üçün dollar almağa başlayıblar. Buna görə də dollara olan tələbin artması ilə bağlı statistikanın üzə çıxması mümkün ola bilər. Bu da qısa müddətdə ola bilər ki, insanlar pulu dollara çevirdikdən sonra artıq yenə stabilizə olacaq. Biz 2022-ci ilin dövlət büdcəsinə, eləcə də hökumətin hazırda makroiqtisadi tənzimləmə strategiyasına baxdıqda düşünürəm ki, devalvasiyanın olması ilə bağlı elə bir ciddi təhdidlər yoxdur. Hazırda Azərbaycanın mümkün valyuta ehtiyatları 55 milyard dollara yaxınlaşan valyuta ehtiyatı, eyni zamanda makroiqtisadi şərait, devalvasiyanın olmamasını zəruri etməz”.

Ekspert vurğulayıb ki, devalvasiyanın olması ilə də biz hazırda bu proseslərin tarazlığının qorunmasına nail ola bilirik: “Sadəcə olaraq perspektivdə nə zamansa bu mütləq şəkildə olmalıdır. Çünki,

ixracı stimullaşdırmaq, turizmi ölkədə sərfəli etmək və digər fəaliyyətlər üçün liberal iqtisadiyyatın qorunması üçün mütləq şəkildə manatın dollar qarşısında müəyyən qədər ucuzlaşması bir zərurətdir, amma bunun nə vaxt olacağını deyə bilmərəm. Bu biraz bir neçə səbəblərdən asılı olaraq baş verə bilər. Ola bilər ki, dövlət öz valyuta ehtiyatlarını qorumaq üçün devalvasiyaya getsə bu nəzəri cəhətdən mümkündür. Lakin hazırda makroiqtisadi tarazlığın qorunması üçün dövlət manatın məzənə stabilizasiyasına üstünlük verir. Ona görə də devalvasiyanın olma ehtimalı demirəm sıfırıdır, amma çox deyil. Ona görə 2022-ci il ərzində devalvasiyanın olmama ehtimalı daha çoxdur. Lakin təbii olaraq istisnalar həmişə var”.

Rüqəyya Orucova

Əhməd İsmayilov: "Media haqqında" yeni qanun layihəsi müasir tendensiyalara cavab verir

Heç kimdə şübhə olmamalıdır ki, Azərbaycanca "Media haqqında" yeni qanun layihəsi müasir tendensiyalara və standartlara cavab verir, eləcə də KİV-in fəaliyyət sahəsini genişləndirir. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə Medianin İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) icraçı direktoru Əhməd İsmayilovun Avropa Şurasının insan haqları üzrə komissarı Dunya Miyatoviçə ünvanladığı məktubda deyilir. Bu məktub D.Miyatoviçin Milli Məclisdə qəbul olunan "Media haqqında" qanuna tənqidinə cavab olaraq yazılıb. Məktubda deyilir ki, Azərbaycan demokratik cəmiyyətin vacib tərkib hissəsi olaraq KİV-in azadlığına böyük əhəmiyyət verir.

"Azərbaycanda söz azadlığı və KİV azadlığına milli qanunvericilik, eləcə də ölkəmizin beynəlxalq öhdəliklərinə müvafiq şəkildə tam əməl olunur. Azad KİV-lərin və söz azadlığının təşviqi Azərbaycan hökuməti üçün prioritetdir. Azərbaycan Prezidentinin 12 yanvar 2021-ci il tarixli fərmanı ilə Medianin İnkişafı Agentliyinin yaradılması da bununla bağlıdır. Bu fərman KİV sahəsində keyfiyyət dəyişikliklərinin təmin olunması üçün islahatların dərinləşdirilməsini nəzərdə tutur", - deyir məktubda vurğulanır.

Qeyd olunur ki, D.Miyatoviçin sözlərinin əksinə olaraq, qanun layihəsi müasir demokratik cəmiyyətin bütün tələblərinə cavab verir və peşəkar jurnalistika fəaliyyətinin maneəsiz və səmərəli icrasının təmin olunması mexanizmlərinin möhkəmlənməsinə yönəlib. Beləliklə, qanun Azərbaycanın bütün beynəlxalq öhdəliklərinə, o cümlədən Avropa İnsan Haqları Konvensiyası ilə bağlı

öhdəliklərinə uyğundur.

Bundan başqa, yeni qanun layihəsi inklüzivlik və şəffaflıq şəraitində hazırlanıb. 800-dən çox jurnalist və ekspert qanunu Milli Məclisdə baxılmazdan əvvəl müzakirə etmək imkanı əldə edib. Həmçinin, parlament səviyyəsində çoxsaylı ekspertlərin, KİV nümayəndələrinin və vətəndaş cəmiyyətinin iştirakı ilə bir neçə dəfə ictimai dinləmələr təşkil olunub.

Məktubda vurğulanır ki, "Media haqqında" qanunun müasir realitələrə uyğun olduğu və KİV-in fəaliyyət sahəsini genişləndirəcəyi barədə heç kimdə şübhə olmamalıdır. "Qanun media subyektlərinin hüquqlarını, o cümlədən informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişafından meydana çıxan hüquqlarını qoruyacaq, KİV-in azadlığını və fikir azadlığını, eləcə də məlumatı axtarmaq, əldə etmək və yaymaq azadlığını təmin edəcək", - məktubda deyilir.

Fransa portalında bu ölkənin prezidentliyə namizədinin Qarabağa qeyri-qanuni səfəri tənqid olunub

Fransanın "Musulmans en France" portalında Jan-Mişel Brənin "Pekresdən Lö Drianə: Hüquqi dövlət... işimizə yarayanda" sərlövhəli məqalə dərc olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Fransa prezidenti seçkilərinə namizəd Valeri Pekresin Azərbaycan torpaqlarına qeyri-qanuni səfərinə toxunulub.

Müəllif Fransa Milli Assambleyasında sağçıların bu səfərlərlə bağlı hay-küy salmalarından, sərsəmləmələrindən söz açaraq, Fransa Avropa və xarici işlər naziri Jan-İv Lö Drianın cavabının düzgün olmamasından yazıb. Bildirib ki, hüququn aliliyi yalnız Fransa rəsmilərinin işinə yarayanda yada düşür.

Müəllif Qarabağ haqqında məlumat verərək, onun bütün beynəlxalq hüquq normalarına əsasən Azərbaycanın ərazisi olduğunu qeyd edir. Pekresin Qarabağa gizli səfər etməklə bütün dünyada qəbul edilmiş qaydaları kobud şəkildə pozduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Valeri OPeKresin Qarabağa qanunsuz səfəri ilə bağlı fikirlərini olduğu kimi tərcümə edən müəllif burada heç bir hədədən söhbət etmədiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, Pekresin Fransa prezidentliyinə namizədliyi onun hər yərə getməsinə icazə vermir.

Müəllif Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun Avropa İttifaqına sədrliyi zamanı

Ermənistan Azərbaycana yeni əraziləri təhvil verəcək!

Korotçenko: "Könüllü istefa Ermənistandakı qeyri-sabit situasiyanın göstəricisidir"

Məlum olduğu kimi, Qarabağ torpaqlarımız düşmən işğalından azad edildikdən sonra bu günün özündə də qonşu dövlətin ərazilərində bir sıra ərazilərimiz qalmaqda davam edir. Qazax rayonunun 7 kəndi, habelə Naxçıvanın Kərki kəndi məhz Ermənistanın də-cikdirməsi səbəbindən hələ də Azərbaycana təhvil ver-cikdirilməyib. Eyni zamanda, həmin prosesin gecikdiril-məsi sülh sazişinin də imzalanmasını təxirə salır, bu isə region üçün heç də müsbət amillər sayıla bilməz.

Belə ki, Ermənistanda cərəyan edən siyasi böhranlar da bu cür nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, başı daxilindəki problemlərə qarışan İrəvan həmin olayları, necə deyirlər, bəhanə etməklə sözügedən prosesin uzanmasına, gecikdirilməsinə səbəb olmaqdadır.

Bu arada, ölkənin ikinci adamı hesab edilən prezidentin - Armen Sarkisyanın istefaya getməsi isə bəzi mümkün mülahizələrin yaranmasına zəmin olmağa başlayıb. Belə iddialar da var ki, Armen Sarkisyan məhz Azərbaycana geri qaytarılacaq ərazilərə görə istefa verib və istefasının əsl səbəbini açıqlamamaqla, sadəcə, səlahiyyətlərinin olmadığını bildirib, bu vasitə ilə yaxasını ölkədaxili siyasi böhrandan kənara çəkib.

Rusiyalı hərbi ekspert: "Bu ərazilər Ermənistan deyil, Azərbaycana aiddir"

Sözügedən mövzu ilə bağlı rusiyalı politoloq, "Milli müdafiə" jurnalının baş redaktoru, eləcə də hərbi ekspert İqor Korotçenko maraqlı fikirləri ilə yadda qalıb. O, mətbuata

inauqurasiya nitqində "Qanunun aliliyinin sonu özbaşınalığın hökmranlığıdır" söylədiyini xatırladan müəllif rəsmi Parisin Minsk qrupunun həmsədri kimi neytrallığa riayət etməli olduğunu bir daha vurğulayıb.

Jan-Mişel Brən bildirir ki, Fransanın Avropa və xarici işlər üzrə naziri Jan-İv Lö Drian Milli Assambleya üzvlərinə Qarabağın

açıqlamasında bildirib ki, Ermənistan prezidenti Armen Sarkisyanın istefası, ilk növbədə, siyasi böhranın artmasının göstəricisidir və İrəvan yaxın vaxtlarda Bakıya bir sıra əraziləri geri qaytaracaq ki, bu ərazilər sovet dövrünün baş qərargahının xəritəsində məhz Azərbaycanın torpaqları kimi göstərilir.

"Könüllü istefa Ermənistandakı qeyri-sabit situasiyanın göstəricisidir. Bu, birincisidir. İkinci isə, onun istefası həmin qərarlarla bağlı ola bilər ki, bu qərarları Paşinyan realizə edəcək, əsasən də sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlı prosesdə İrəvan çox yaxın ki, sovetlər dövrünün baş qərargahının xəritəsi əsasında Bakıya bir sıra əraziləri təhvil verəcək ki, bu ərazilər Ermənistan deyil, Azərbaycana aiddir", deyən rusiyalı hərbi ekspert bir daha xatırladı ki, 2018-ci ildə parlament onu prezident vəzifəsinə seçdi, lakin o, bu istefasını belə izah etdi ki, prezident istər daxili, istərsə də xarici siyasət məsələlərində dövlətin və xalqın taleyini həll edə bilməsi üçün lazım olan təsir mexanizmlərinə malik deyil və respublikanın konstitusiyasına görə prezident öz səlahiyyətlərini buraxdıqdan sonra parlament 25 gün və 35 gündən gec olmayaraq yeni ölkə başçısını seçməlidir. Vaxt isə istefa ərizəsinin parlament tərəfindən bəyan edilməsindən başlayaraq gedir.

Rövşən RƏSULOĞ

Azərbaycanın ərazisi olduğunu, onun suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət edilməsini təsdiqləyən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini xatırlatmalı idi. Məqalədə Qarabağdakı xristian kilsələrinin erməni separatçıları tərəfindən dağıdılmasından da söz açılıb.

Pendant la diffusion par la chaîne publique LCP, un bandeau explicatif indiquait : « Avant Noël, Valérie Pécresse s'est rendue en Arménie, dans le Haut-Karabakh, notamment pour apporter son soutien aux chrétiens d'Orient ».

L'ambiguïté de cette phrase n'a échappé à personne, puisqu'elle peut être interprétée comme l'affirmation que le Haut-Karabakh se situe en Arménie. Quant au soutien aux Chrétiens d'Orient, grand leitmotiv de la droite française, elle est aussi le fruit de ce parti-pris qui n'hésite plus à travestir la réalité. Prétendre que soutenir un Karabakh arménien, c'est défendre les chrétiens d'Orient est un peu fort de café lorsqu'on voit ce que l'Eglise arménienne, secte dissidente du christianisme oriental, a fait aux églises chrétiennes non arméniennes du Karabakh.

Lire notre article "Comment les églises chrétiennes du Karabakh ont été détruites par les séparatistes arméniens"

Ne soyons pas naïfs. Cette bronca contre l'Azerbaïdjan s'inscrit exactement dans le délire paranoïaque de la droite française, et d'Eric Ciotti en particulier qui voit de la menace islamiste partout : « L'islamisme avance ses pions, conquiert des territoires et des âmes, partout en France parfois avec le concours et la complaisance d'élus de la République » prévenait-il, sans rire, il y a quelques

"Həm ölkəmizdə sabitlik, əmin-amanlıq, ölkəmizin inkişafı ilə bağlı dünyada çox müsbət fikirlər, yəni, həqiqəti əks etdirən fikirlər, siyasətimizin proqnozlaşdırılması və eyni zamanda, güclü sənaye potensialı, iqtisadi müstəqillik, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və hazırlıqlı kadr potensialı var. Yəni, bunlar əsas amillərdir. Bu amillər istənilən investor üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir." Dövlət başçısı İlham Əliyev bu günlərdə Güllüstan sarayında "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyasının təmələqoyma mərasimindəki nitqində onu da qeyd etmişdir ki, ölkəmizdə xarici investisiyaların qorunması ən yüksək səviyyədədir.

Xarici investorlar sözü-müzün imzamız qədr qiymətli və dəyərlı olduğunu yaxşı bilirlər: "Bu möhtəşəm Güllüstan sarayında 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" artıq uzun illərdir ki icra edilir və o müqavilədə bir söz, hətta bir vergül belə dəyişdirilməyib. Bütün digər müqavilələrə, böyük xarici şirkətlərə imzalanmış müqavilələrə bizim münasibətimiz buna bənzərdir. Ona görə, Azərbaycana 10 milyardlarla dollar həcmində xarici sərmayə qoyulub. Bu sərmayə qoyuluşu davam edir."

Bu kimi məqamlara diqqət yönəltməyimiz səbəbsiz deyil. Azərbaycanın iqtisadiyyatın inkişafında enerji sektoruna xüsusi önəm verməsi bugünüməzə və gələcəyə hesablanmış addımlar sırasındandır. Son 18 ildən artıq dövrdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlərin görülməsi öz nəticələrini Azərbaycanın hər bir çətinlikdən uğurla çıxmasında göstərir. Buna əmin olmaq üçün istər 2008-ci ildə dünyanı bürüyən maliyyə və iqtisadi böhran dövrünə, istərsə də son iki ildən artıqdır ki, koronavirus infeksiyasına qarşı mübarizə tədbirlərinin aparılmasına diqqət yetirmək kifayətdir. Neft-qaz gəlirlərinin istifadəsində şəffaflığın təminatı, həmçinin iqtisadiyyatın elmi əsaslara söykənərək düzgün qurulması Azərbaycanda iqtisadi inkişafın dayanıqlılığının qorunmasında, mühüm sosial-iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Digər tərəfdən, nəzərə alsaq ki, 2022-ci ilin dövlət büdcəsi müstəqillik tariximizin ən böyük həcmli büdcəsidir, bu halda cari ildə gerçəkləşdiriləcək sosial-iqtisadi layihələri proqnozlaşdırmaq o qədər də çətin deyil. Ən əsası 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan edilməsi mədəniyyət paytaxtımızda bir ildən artıqdır geniş miqyas alan bərpa və quruculuq işləri barədə aydın təsəvvür yaratmağa imkan verir.

Dövlət başçısı İlham Əliyev tarixi Zəfərilmizdən sonra yaranan yeni reallıqlar fonunda sülhün, təhlükəsizliyin təmin edilməsinin investorlar üçün də mühüm amil olacağını önə çəkərək bu əminliyi ifadə edir ki, yaşadığımız quruculuq, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpası dövründə müəyyənləşdirilən Milli Prioritetlərin uğurlu icrası nəticəsində dayanıqlı inkişafa töhfələr verəcək. Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, 2003-cü ildən bu günə qədər ölkəmizdə enerji sektorundan asılılığın minimuma endirilməsi istiqamətində atılan addımlar, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasəti beynəlxalq aləmdə də təqdir olunur, qeyri-neft sektoruna investisiya axını sürətlənir. Son 18 ildə ölkə iqtisadiyyatına 280 milyard dollara yaxın investisiya qoyulub ki, bunun böyük həcmi xarici investisiyalar təşkil edir. Bu mühüm məqam Azərbaycanın bugününe və gələcəyinə inamı nümayiş etdirir. Qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq üçün regionların malik olduğu potensialdan səmərəli istifadə əsas prioritet kimi öndədir. Təhlillər əsasında bu reallıq öz təsdiqini tapır ki, ölkənin davamlı inkişafında iqtisadiyyatın düzgün əsaslar üzərində qurulması əhəmiyyətli rol oynayır. Bölgələrin inkişafı qeyri-neft sektorunun inkişafı, yeni iş yerlərinin yaradılması kimi dəyərləndirən dövlət başçısı İlham Əliyev qarşıya qoyulan məqsədlərə yüksək səviyə

yədə nail olmaq üçün infrastrukturun yenilənməsini, beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasını vacib amil kimi diqqətə çatdırır. Atılan addımlarda əsas məqsəd bölgələrin inkişafına nail olmaqla yanaşı, sahibkarlara dəstək göstərməkdir. İnfrastrukturun yenilənməsi öz növbəsində iş adamlarının fəaliyyətlərini daha yüksək səviyyədə qurmalarını şərtləndirir. Azərbaycanın nailiyyətləri beynəlxalq qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Davos Dünya İqtisadi Forumunun hesabatına əsasən, Azərbaycan hökumətin uzunmüddətli strategiyası üzrə dünyada 10-cu yerdə, ölkə rəhbərliyinin islahatlara sadıqlığı sahəsində isə 5-ci yerdə qərarlaşıb. Da-

ləcəkdə daha da böyük işlər görülməkdir. Artıq müstəqilliyinin yenidən bərpasının 30 ilini arxada qoyan Azərbaycan neft amilinin ölkə iqtisadiyyatının inkişafında önəmini bildirərək gerçəkləşdirdiyi enerji layihələri ilə regionda inkişafın aparıcı qüvvəsinə, dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısına çevrilib. Artıq son 18 il neft siyasətinin məntiqi davamı olaraq qeyri-neft sektorunun inkişafı kimi xarakterizə olunur. Tarixi Zəfərilmizdən sonrakı dövr isə müəyyənləşdirilən Milli Prioritetlərin icrası dövrüdür. Burada əsas prioritet Böyük Qayıdışın reallığa çevrilməsidir. Həmin sənəddə işğaldan azad edilmiş rayonlarımızın malik olduğu poten-

frastrukturun yenilənməsi, kənd təsərrüfatı və sənaye müəssisələrinin bərpası yeni iş yerlərinin yaradılmasına gətirib çıxaracaq. Bir sözlə, tarixi sahiblərinə qayıdan torpaqlarımızda canlanma yaşanır. Zəfərilmizdən sonra həmin torpaqlarda ilk olaraq infrastrukturun bərpasına xüsusi diqqət göstərilməsi də səbəbsiz deyil. Yol-nəqliyyat infrastrukturunun yenilənməsi, enerji, qaz xətlərinin çəkilişi, bu ərazilərin "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi üçün tapşırıqların verilməsi və sair kimi biri-birindən mühüm addımlar qarşıya qoyulan hədəflərə qısa zamanda nail olmaqla Qarabağın yaxın zamanlarda cənnətməkana çevrilməsinə, xarici investorlar üçün cəlbəediciyyətin artmasına geniş imkanlar açacaq. Dövlət başçısı İlham Əliyev bildirir ki, azad olunmuş Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru yaşıl enerji zonası elan etmişəm. Azad olunmuş ərazilərin təsdiqlənmiş potensialı 7200 meqavat günəş və 2000 meqavat külək enerjisi təşkil edir. Həmin toplantıda bu rəqəm də açıqlanmışdır ki, görülmüş bərpa və quruculuq işlərinin artıq ilkin nəticələri var. Azərbaycan yalnız özünün maliyyə resurslarına arxalanaraq, sıfırdan yeni şəhər və kəndlər salır.

Ötən il bu məqsədlərə dövlət büdcəsindən 1,3 milyard ABŞ dolları ayrılmışdır.

Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, son 18 il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf etmiş, ümumi daxili məhsul üç dəfədən çox artmışdır. Genişmiqyaslı islahatlar nəticəsində Azərbaycanda münbit sərmayə iqlimi yaradılmışdır. Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında Azərbaycan 190 ölkə arasında 28-ci yerdə qərarlaşıb. Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları xarici dövlət borclarından 6 dəfə çoxdur. Azərbaycanın xarici borcu ölkənin ümumi daxili məhsulunun 17,3 faizini təşkil edir. 2030-cu ilin sonuna qədər bu rəqəmin 10 faizə enməsi planlaşdırılır.

Hədəflərimiz iqtisadi rayonların yeni bölgüsü əsasında onların malik olduğu potensialdan səmərəli istifadəyə əsaslanır. 2030-cu ilə qədərki dövrü əhatə edən Milli Prioritetlərdən öncə "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası icra edildi. Bu konsepsiyanın hədəfləri isə Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr sırasına gətirmək, yüksək gəlirli dövlətə çevirmək, 3 dəfə artan ümumi daxili məhsulun daha iki dəfə artırılmasına nail olmaq idi. Hər bir sahədə təkmil təcrübəsi ilə nümunə olan ölkəmizin inkişaf etmiş ölkələr sırasına addımlaması artıq reallıqdır. Artıq ölkəmiz daha yeni hədəflərə yeni iqtisadi və sosial inkişaf modeli ilə qədəm qoyub. Ölkəmizdə mövcud iqtisadi mühit beynəlxalq təşkilatlar, şirkətlər üçün cəlbəedici. Qeyd edək ki, yanvarın 27-də Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi, Avrasiya Tərəfdaşlıq Fondu və "Konstitusiya" Araşdırmalar Fondunun icra etdiyi "AgriVision" layihəsi çərçivəsində Aqrar-turizm Investisiya Forumu keçiriləcək.

Avropa İttifaqının ölkəmizdəki nümayəndəliyinin məlumatında qeyd edilir ki, forumun əsas məqsədi Lənkəran-Astara iqtisadi rayonundan olan fermerlər və xidmət təminatçıları üçün turizm istiqamətlərinin inkişaf strategiyalarını, biznes planlarını potensial dövlət və özəl investorlara təqdim etmək üçün platforma rolunu oynamaqdır. Qeyd olunub ki, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi, Dövlət Turizm Agentliyi, Azərbaycan Turizm Bürosu, Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi kimi dövlət qurumlarının, kənd yerlərinin inkişafı, kənd təsərrüfatı və turizm sahələrində çalışan beynəlxalq donor təşkilatlarının (UNDP, FAO və USAID) nümayəndələri forumda iştirak edəcəklər. Eyni zamanda, kiçik və orta fermer təsərrüfatlarının, müəssisələrlə işləyən maliyyə institutlarının, həmçinin kənd turizm imkanlarını maliyyələşdirməkdə maraqlı olan dövlət və özəl şirkətlərin, fərdi sahibkarların tədbirdə iştirakı nəzərdə tutulub. Göründüyü kimi, ölkəmizdə əlverişli investisiya mühiti mövcuddur, iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi üçün yeni imkanlar yaranır.

Yeganə Əliyeva

Ölkəmizdə xarici investisiyaların qorunması ən yüksək səviyyədədir

vos hesabatına əsasən, Azərbaycan əhalinin elektrik enerjisinə əlçatanlıq əmsalına görə dünyada 2-ci, demir yolu xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 11-ci, hava nəqliyyatı xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 12-ci, dəniz limanları xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 25-ci və yol infrastrukturunun keyfiyyəti baxımından 27-ci yerdədir.

Bu gün ailə təsərrüfatlarının inkişafından bəhs edirik. Asan dəstək funksiyasını yerinə yetirən ABAD mərkəzlərinin normal fəaliyyətində də əsas amillərdən biri infrastrukturun beynəlxalq standartlara uyğun yenilənməsidir. Həmçinin son illərdə dövlət başçısı İlham Əliyev ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafını qarşıya prioritet məsələ kimi qoyub. Bütün bu hədəflər özlüyündə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsini bir zərurət kimi ortaya qoyur. "Kənd təsərrüfatı qarşısında duran əsas vəzifə bu sahəni yüksək texnoloji sahəyə çevirməkdir" söyləyən ölkə Prezidenti bildirir ki, ən müasir texnologiyalar tətbiq edilməlidir. Xarici mütəxəssislər cəlb edilməlidir. Ölkə iqtisadiyyatına yatırılan investisiyaların həcmi ildən-ildə daha da artırılması, daxili investisiyaların xarici investisiyalarla üstələməsi ölkəmizdə sahibkarlığın inkişafına dəstəyin bariz nümunəsidir. Cənab İlham Əliyev bildirir: "Əlbəttə, bütün bu işləri görərkən, bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, biz bir neçə məqsədi güdürük. Ölkə iqtisadiyyatını şaxələndirmək, idxaldan asılılığı azaltmaq, ixrac potensialını və kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracını artırmaq. Hesab edirəm ki, biz kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracını iki dəfə artırırı bilərik. Bu, real hədəfdir, biz buna nail olmağa çalışmalıyıq."

Ölkə Prezidenti uğurlarımızda bir məqamı xüsusi qeyd edir ki, 1990-cı illərin sonlarında, 2000-ci illərin əvvəllərində bəzi təhlilçilər deyirdilər ki, neft Azərbaycana xoşbəxtlik gətirməyəcək, problem gətirəcək. Ancaq biz bu təbii sərvətimizdən maksimum dərəcədə səmərəli istifadə edə bilməmişik, ölkəmizi möhkəmləndirməmişik, möhkəm dövlət qurmuşuq və müstəqil ölkə kimi yaşayırıq. Gə-

siala uyğun olaraq görülməkdir işlər öz əksini tapıb.

Artıq Azərbaycan 2020-ci ilin 10 noyabından həyatının yeni mərhələsinə yaşayır. Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbəsinin dünyaya təqdimatı olan Bəyanatın imzalanmasından dərhal sonra dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə səfəri artıq Böyük Qayıdışın başlanması kimi dəyərləndirildi. Ötən il istər Milli Prioritetlərin təsdiqlənməsi, istər iqtisadi rayonların yeni bölgüsünün aparılması ilə bağlı Fərmanın, istərsə də işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bərpa və quruculuq işlərinin daha da sürətləndirilməsi ilə bağlı Sərəncamın imzalanması 30 il torpaq həsrətini yaşayan soydaşlarımızda tezliklə öz doğma yurd-yuvalarına qovuşacaqlarının yaxında olduğuna əminlik yaratdı. İqtisadi rayonların yeni bölgüsünə əsasən 14 iqtisadi rayon yaradılıb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizin malik olduğu resurslar məlumdur. Həm ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin, həm də ümumilikdə qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün bütün imkanlar mövcuddur. İşğaldan azad olunan ərazilərimizin mövcud potensialı, xammal və təbii ehtiyatlar, məhsuldar torpaq sahələrinin həcmi nəzərə alsaq, bərpa mərhələsindən sonra qısa zamanda həmin rayonlarımızda məhsul istehsalının dəfələrlə artacağı proqnozlaşdırıla bilər. Burada məqsəd aqrar sektorun inkişafına nail olmaqdır. Füzuli, Cəbrayıl və Zəngilan rayonları işğaldan əvvəl kifayət qədər böyük aqrar və sənaye potensialına malik rayonlar idi. Eyni zamanda, Qubadlı, Ağdam, Kəlbəcər, Laçın rayonları da məhsuldar torpaqlara malikdir. Bu torpaqların məhsuldarlığının bərpa edilməsi əsasında ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin təminatına böyük töhfə verilməkdir. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda meşə zolağının 25 faizi işğaldan azad edilmiş torpaqların payına düşür. Su ehtiyatlarımızın təxminən yarıya qədərini həmin ərazidədir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə in-

Azərbaycan-İran münasibətlərində YENİ SƏHİFƏ AÇILIR

Azərbaycanın qonşu ölkələrlə münasibətləri inkişaf edən, yüksələn xətt üzrə davam etməkdədir və bu tendensiya heç də təsadüfi deyil. Ölkəmizin 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı böyük qələbəsi və yaratdığı yeni reallığın region ölkələri tərəfindən qəbul edildiyi günün reallığıdır. Görünən odur ki, Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni reallıq qonşu dövlətlər tərəfindən yüksək dəyərləndirilir və bunun da regionda əməkdaşlığa, eləcə də təhlükəsizlik mühitinə töhfə verəcəyi bəllidir.

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi, siyasi iradəsi, uzaqgörənliyi, ordumuzun şücaəti, xalqımızın birliyi və həmrəyliyi ilə erməni işğalına, təcavüzünə Azərbaycanın son qoyması, torpaqlarımızın geri qaytarılması, abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılması, yaradılan yeni reallıqlar regionda dövlətlərarası əməkdaşlıq imkanlarını xeyli genişləndirib. Hətta bu əməkdaşlıq imkanlarının xeyli dərəcədə genişlənməsi birmənalı olaraq əməkdaşlıqlara prinsipcə yeni xarakter verib. Məhz bu baxımdan cəsarətlə deyə bilərik ki, əldə etdiyimiz qələbələrimizin, Azərbaycanın qazandığı uğurların fonunda, ölkəmizin qonşu ölkələrlə münasibətlərində, əməkdaşlıqlarında yeni səhifə açılıb.

Azərbaycanın bütün qonşu ölkələrlə səmimi qonşuluq münasibətlərində olmaq, eləcə də əməkdaşlıq platformalarını genişləndirmək niyyəti hər bir ölkəyə, xüsusən də region ölkələrinə məlumdur. Ölkəmiz regionda olan bütün ölkələrlə münasibətlərinin daha da yaxşılaşdırılmasına hər zaman həssas yanaşır. Xüsusilə, qardaş Türkiyə Cümhuriyyəti ilə, eləcə də müsəlman ölkəsi olan İran İslam Respublikası ilə münasibətlərə böyük önəm verilib. Çünki, Türkiyə vətəndaşlarının bizimlə milli mənsubiyyəti, dili, tarixi kökləri, ənənələri bir olduğu kimi, İran da Azərbaycanın yaxın qonşusu, xüsusilə, mədəni, tarixi və ictimai bağları ilə yaxın olan bir qonşu ölkəsidir. Hansısa dövrdə müəyyən anlaşılmazlıq olmasına baxmayaraq, bu gün münasibətlər qənaətbəxşdir və münasibətlərdə yeni bir səhifənin açıldığı qənaətdəyik, deməli, münasibətlərin bundan sonra daha da yaxşı olacağı şübhə doğurmur. Çox yaxşı haldır ki, qonşu İran dövlətinin rəhbərliyi artıq bölgəmizdə müharibədən sonra açılmış daha geniş əməkdaşlıq imkanlarına real qiymət verir və regional əməkdaşlığı genişləndirmək üçün yaranmış vəziyyətdən səmərəli istifadə edilməsinə marağın olması sevindirici haldır.

Xatırladığımız kimi, ötən ilin noyabrında cənab Prezident İlham Əliyevin İran Prezidenti İbrahim Rəisi ilə görüşü oldu və görüşdə ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin inkişafına müsbət impuls verən müzakirələr reallaşdı. Məhz bu müzakirələrin ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafında yeni səhifə açdığı da artıq hiss olunmaqda, duyulmaqdadır. Məsələ burasındadır ki, Azərbaycanla İran arasında əməkdaşlıq üçün hər hansı bir maneə də yoxdur və hələ istifadə olunmamış çox geniş potensial var. Bu da öz növbəsində münasibətlərin daha da yaxşılaşması üçün zəmin yaradır və müsbət, nikbin proqnozlar belə verməyə əsas yaradır.

lər keçirildi. Azərbaycan və İran arasında enerji, sənaye, tranzit, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdəki layihələr haqda müzakirələr aparıldı, Astaraçay üzərində yeni avtomobil körpüsünün və piyada keçidinin tikilməsi ilə bağlı sənəd imzalandı, xüsusən, "Xudaferin" Su Elektrik Stansiyasının inşa edilməsi, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması müzakirə olundu. Bir sözlə, aparılan müzakirələr böyük spektrdə əməkdaşlığa zəmin yaradır və bundan sonra daha geniş əlaqələrin olacağı zərər qədər şübhə doğurmur.

Sırr deyil ki, hazırda Azərbaycanın İranla yükdaşımalarının həcmi sürətlə artmaqdadır və haqqında danışılan Astaraçay körpüsünün yenidən tikilməsi ölkələrimizin tranzit imkanlarının genişləndirilməsi deməkdir. Sözsüz ki, tranzit imkanları

Bildiyimiz kimi, 25 yanvar tarixində İranın yol və şəhərsalma naziri Rüstəm Qaseminin Azərbaycanla səfəri çərçivəsində də bir sıra vacib görüş-

nin da genişlənməsi iqtisadi əlaqələrin, nəticə etibarilə hər iki ölkə üçün gələcənin artması mənasını verir. Bu fakt özü də təsdiq edir ki, artıq tamamilə yeni tempdə, daha səmərəli əlaqələr, münasibətlər müzakirə mövzudur və qeyd etdiyimiz kimi, istifadə olunmamış çox geniş potensialın istifadəsi perspektivlər vəd edir.

Əlbəttə ki, İran nümayəndə heyətinin Zəngilan rayonuna səfəri çərçivəsində Zəngəzur dəhlizinin tərkib hissəsi olaraq Azərbaycanın inşa etdiyi nəqliyyat layihələri ilə maraqlanması, tanış olması da təsadüfi deyil. Göründüyü kimi, həmin nəqliyyat layihələri İranın da

raq dairəsindədir və bunu ilk baxışdan belə aydınlaşdırmaq olur. Təbii ki, İran tərəfi də öz növbəsində bu nəqliyyat layihələrinin hansı dividendlər gətirəcəyini yaxşı başa düşür. Nəqliyyat və infrastruktur layihələri, bir sözlə, Azərbaycanın yaratmış olduğu, eləcə də yaratmaqda olduğu imkanlar tərəflər üçün əlaqələr, münasibətlər baxımından mübit şərait, geniş potensial anlamına gəlir. Görünür, İran tərəfi də bu potensialı yüksək qiymətləndirir və maraqların üst-üstə düşməsi fonunda, qarşılıqlı əlaqələrin, münasibətlərin daha intensiv şəkildə inkişaf edəcəyi zərər qədər şübhə doğur-

mur. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə yenidənqurma və bərpa işləri, eləcə də investisiya layihələrinin icrasında İran şirkətlərinin də iştirak etməkdə maraqlı olduğu aşkar görünür. Bu həm də onu göstərir ki, torpaqların işğaldan azad olunması, geri qaytarılması, yeni reallıqların Azərbaycan tərəfindən yaradılması, bununla da təcavüzkar Ermənistanın pozucu siyasətinin qarşısının alınması iki ölkənin əməkdaşlığında yeni istiqamətlər açıb. Etiraf edilməlidir ki, Azərbaycan-İran münasibətləri müharibədən əvvəlki dövrə müqayisədə hal-hazırda daha geniş, çoxşaxəli, sürətlidir və əlaqələrimiz tarixdə hələ heç vaxt indiki səviyyədə olmayıb. Bu həm də onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanla İran arasında əlaqələrinin daha dərinləşməsinə, inkişafına illər boyu Ermənistanın təcavüzkar siyasəti mane olub. Məhz bu fonda onu demək olar ki, qonşu İranla Azərbaycanın genişlənməkdə olan əlaqələri hər iki tərəfə faydalı olan "3+3" formatının reallaşma imkanlarını daha da artırır və əlaqələrimizin hərtərəfli xarakter alması revansist erməni kəşmiminin pozuculuq hərəkətlərinin də qarşısını alır.

Əslində, Azərbaycanla İran arasında münasibətlərə qeyd etdiyimiz kimi, maneə olacaq heç nə yoxdur, əksinə, münasibətlərin daha yaxşı olması üçün səbəblər yetərincə çoxdur. Əvvəla, İran da islam dininə etiqad olunan ölkədir və əhalisinin böyük əksəriyyətini Azərbaycanda olduğu kimi, müsəlmanlar təşkil edir və bir sözlə, vətəndaşları da müsəlman qardaşlarımız hesab olunurlar. Belə olan halda, niyə də əməkdaşlığımız, münasibətlərimiz məhz Türkiyənin təmsalında, nümunəsində qardaşlıq müstəvisində olmamalıdır axır? Hətta, belə görünür ki, Azərbaycan, Türkiyə və İran regionda üç qardaş ölkə olaraq əməkdaşlıq edə bilər və bu əməkdaşlıq hər üç ölkə üçün hər mənada şəxsiz-şübhəsiz dividendlər deməkdir. Əvvəla qeyd edək ki, belə bir birlik, qardaşlıq gücümüzün daha da artması, təcavüz bölgədə deyil, global miqyasda söz sahibi olmaq anlamına gəlir. Müşahidə etdiyimiz kimi, Türkiyə ilə Azərbaycanın qardaşlıq münasibətləri, qardaşlıq ənənələri ilə bütün dünya hesablaşır və bu qardaşlıq fonunda gücümüz, qüdrətimiz də göz önündədir. Heç şübhəsiz ki, bunu nəzərə alaraq bir də İranın bu qardaşlığa qoşulması gücümüzün daha da artması və nəticə etibarilə regionda təhlükəsizliyin, sülhün, əmin-amanlığın daha da mükəmməl şəkildə təminatı deməkdir.

Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanla İran arasındakı münasibətlərdə yeni səhifə açılır dedikdə, məhz qardaşlıq münasibətlərinin qurulacağına ümid edirik. Ümid edirik ki, əməkdaşlığımız get-gedə daha da dərinləşəcək və təcavüz əməkdaşlıq deyil, ölkələrimiz arasında münasibətlər belə qardaşlıq müstəvisində olacaq. İstər tarixi bağlılıq, istər dini birlik, istərsə də səmimi qonşuluq kontekstində buna bizim haqqımız çatır və hər iki ölkə üçün bu, hətta geosiyasi baxımdan belə arzuolunandır.

İnam Hacıyev

Rusiya-Ukrayna gərginliyi regiona nə vəd edir?

“Baydenin hakimiyyətə gəlməsi ABŞ-ın xarici siyasətində müəyyən prioritetlərin dəyişməsinə səbəb oldu. Tramp dövründə Rusiya ilə münasibətlərdə müəyyən qırımlar xətlər gözlənilirdi, lakin Baydenin hakimiyyətə gəlişi bir çox radikal dəyişikliklərə səbəb oldu. Bayden 2013-14-cü illərdə Ukraynada "Maydan" hadisələrində xüsusi rol oynayan simalardan biridir. Tramp dövründə Donbas məsələsi Ağ Evin gündəmindən çıxarılsa da və tərəflər arasında nisbi sakitlik qorunsa da, Baydenin geri dönüşündən həmin sonra Ukraynanın Şərqi gərginliyin artması ondan xəbər verir ki, yeni administrasiya Rusiya ilə mübarizəni məhz Ukraynada aparmağı planlayır". Bu sözləri SiA-ya açıqlamasında politoloq Nəzakət Məmmədova deyib.

Onun sözlərinə görə, Tramp əsas düşmən obrazında Çini görürdü: "Çinlə iqtisadi-ticarət müharibələri ABŞ-ın əsas xarici siyasət tələblərindən biri idi. Amma Baydenin hakimiyyətə gəlməsi ABŞ-ın xarici siyasətində müəyyən prioritetlərin dəyişməsinə səbəb oldu. Təbii ki, bütün bunlar nəinki Rusiyanı öz sərhədlərindən bir addım da olsa çıxmağa imkan verməmək, eyni zamanda onun Şərqi Avropa sərhədlərində dayanıb, Qara dənizdə hegemonluq məqsədi daşıyır. Bununla belə, Ukraynanın Rusiyadan tamamilə qopub Qərbə inteqrasiya edəcəyi mümkün deyil. Bu heç zaman mümkün olmayacaq. Çünki Ukrayna bir slavyan, pravoslav ölkəsidir, əhalinin əksəriyyəti rus dilində danışır, Rusiyaya rəğbətə yanaşır və s. Ölkə Rusiyadan enerji asılılığı şəraitindədir. Ukrayna ən yaxşı halda Rusiya ilə Qərbi Avropa arasında bufer zona, sanitariya koridor rolunda çıxış edə bilər. Sual oluna bilər ki, polyaklar, çexlər, slovaklar da slavyan xalqlarıdır. Bəs necə olub ki, onlar Qərbə daha çox inteqrasiya edib, Ukray-

na yox. Bunun bir çox səbəbləri var, amma bunlardan biri şərq slavyanlarının katolik olmasıdır.

Digər tərəfdən indiki rusların və ukraynalıların məzhəb eyniliyindən başqa, tarixən ortaq tərəfləri də çoxdur. Tarixdə Kiyev Rus dövləti kimi bir dövlət rusların və ukraynalıların ortaq dövləti olmuşdur. Xalqları minilliklər boyu birləşdirən həm də din amilidir. Kiyev pravoslav kilsəsi Moskva Patriarxlığına tabedir. Qərbin Ukraynanı Avropaya inteqrasiyaya təhrik etməsi səbəblərindən biri də slavyan sivilizasiyasını və xristianlığın pravoslav məzhəbini zəiflətmək ola bilər. 1030 ildə ki, mövcud olan birliyi parçalamaq asan məsələ deyil. Məsələ burasındadır ki, bütövləşən ruslar xristianlığı 988-ci ildə, indiki Ukrayna ərazisində, Kiyev rus dövlətində qəbul edib. İndi isə katolik Qərb - ABŞ və Avropa rusların ilk dövlətçiliyinin mövcud olduğu, xristianlığı qəbul etdikləri, slavyan sivilizasiyasının bir hissəsi olan, Rusiyanın özünün əbədi nüfuz dairəsi hesab etdiyi Ukraynanı öz maraq zonasına daxil etməkdədir. Bu, Rusiya və Ukrayna arasında hərbi, siyasi, iqtisadi, mədəni sahələrdə olduğu kimi, dini sahədə də münaqişəli bir vəziyyət yaradıb. Hazırda katolik dünyasında vahid dini lider Roma Papası, vahid mərkəz Vatikanın olması Qərb dünyasının birliyini təmin edən mühüm amildir. Lakin pravoslav dünyasında bu cür vahid mərkəz, vahid dini lider məsələsi problem olaraq qalır. Ukraynada üç pravoslav kilsəsi var. Onlardan yalnız biri Rus pravoslav kilsəsinə tabedir. İkisi isə 1990-cı illərdə yaradılıb və ruslar tərəfindən separatçı kilsələr kimi qəbul edilir. Rus pravoslav kilsəsi Ukrayna kilsəsinin avtokefaliya əldə edərək müstəqil olmasını müasir dövrdə xristianlıqda böyük parçalanmaya səbəb olacağını desə də, Ukrayna bu məsələdə çox iddialıdır".

Ayşən Vəli

“Reyslərin təşkil olunması Böyük Qayıdışın bir hissəsidir”

"44 günlük Vətən Müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz torpaqlarımızı işğaldan azad edərək tarixi ədaləti bərpa etdi. Düzdür, Ermənistan 30 il müddətində, yəni Azərbaycanın 20 faiz torpaqlarını işğalda saxladığı müddətdə burada misli görül-məmiş vəhşiliklər nümayiş etdirdi. Şəhər və kəndlərimiz tamamilə darmadağın edilmiş daş-daş üzərində qalmamışdı". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Cavid Osmanov deyib.

Onun sözlərinə görə, ermənilər bununla kifayətlənməyərək bu ərazilərdə tank və piyada əleyhinə minalar basdırmışdılar: "Azərbaycan müharibə bitdikdən dərhal sonra Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi və tapşırığı əsasında həm təhlükəsizlik məsələlərinə start verildi, yeni minalardan təmizlənmə işləri həyata keçirilməyə başlandı. Eyni zamanda dünya tarixində misli görül-məmiş yenidənqurma və bərpa işlərinə start verildi. Artıq Ağdam və Şuşa şəhərlərinin Baş planları təsdiqlənib. Çox böyük infrastruktur layihələr həyata keçirilir, yaşayış evləri tikilir. Məscidlər, mədəni, dini, tarixi abidələr bərpa olunur və yaxud yeniləri tikilir. Beynəlxalq hava limanları tikilir. Ekologiyamızın bərpa olunması istiqamətində mühüm addımlar atılır".

Deputat sözlərinə belə davam edib: "Əlbəttə, bu gün bütün azərbaycanlıların istədiyi məsələdən biri də bu ərazilərə baş çəkmək, oraları görməkdir. Bu hər bir azərbaycanlının ən böyük arzusudur. Bu baxımdan artıq bu ərazilərə xüsusi reyslərin təşkil olunması çox vacibdir. Birincisi onu qeyd etmək lazımdır ki, uşaqlığı, gəncliyi bu ərazilərdə keçmiş insanlar öz ata-baba yurdlarına qayıdıb görmək arzusu ilə yaşayırlar. Eyni zamanda bu gün dünya azərbaycanlılarının arzusudur ki, o ərazilərə getsinlər, burada görülən nəhəng işlərlə tanış olsunlar. Bu baxımdan belə reyslərin təşkil olunması Böyük Qayıdışın bir hissəsidir. Həmçinin, bu ərazilərin çox böyük turist potensialı da var və bu da öz töhfəsini verəcəkdir. Ən başlıcası isə bu bir mənəvi məsələdir".

Ayşən Vəli

Vüqar Rəhimzadə: "Sosial proqramların uğurlu icrası vətəndaş məmnunluğunun artmasında əhəmiyyətli rol oynayır"

"Dövlət başçısı İlham Əliyevin bütün çıxışlarında, çağırışlarında döndə-döndə qeyd olunur ki, həyata keçirilən iqtisadi siyasətin təməlinə vətəndaş amili dayanır. 2003-cü ildən bugüncə dək dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsi istiqamətində atılan addımlar və bunların fonunda əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə yönələn Prezident Fərman və sərəncamları məhz bu ali məqsədə xidmət edir.

Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündən bu çağırışı etdi ki, iqtisadi tərəqqi təkcə rəqəmlərdə deyil, insanların gündəlik həyatında da öz əksini tapmalıdır. Bu çağırış, eyni zamanda, Azərbaycan dövlətinin sosial siyasətində vətəndaş məmnunluğunun artırılmasının prioritet istiqamət olduğunu təsdiqləyir. Bununla yanaşı, Prezident İlham Əliyev ilk gündən "Neft kapitalını insan kapitalına çevirməlik" tezisini irəli sürərək iqtisadi tərəqqinin qeyri-neft sektorunun hesabına əldə olunmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoydu. Dövlət başçısı onu da bildirdi ki, "Neft kapitalını insan kapitalına çevirməlik" deyəndə təkcə elmə, texnologiyalara, təhsilə qoyulan sərmayədən söhbət getmir. Söhbət həm də ondan gedir ki, Azərbaycan vətəndaşına hər yerdə hörmət olmalıdır.

Bütün bu uğurlu addımların sayəsində son illərdə sosial sahədə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində ciddi irəliləyişlərə nail olunub, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, sosial ödənişlərin, əməkhaqlarının artırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılıb. Nəzərə alsaq ki, 2019-cu ilin sonundan dünya koronavirus infeksiyası ilə mübarizə aparır, bu halda, hətta inkişaf etmiş ölkələrdə belə iqtisadi durğunluğun yaşanmasına baxmayaraq, Azərbaycanda COVID-19 pandemiyasının məşğulluğa və insanların rifahına mənfi təsirlərinin qarşısının alınması üçün sosial dəstək proqramlarının icra olunmasını önəmli addımlar kimi qiymətləndirə bilərik. Postmüharibə dövründə şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin təqaüdlərində orta hesabla 60 faiz artımlar edildi, yeni təqaüd növləri təsis olundu. Əməkhaqlarında ciddi artımlara uyğun olaraq 2020-ci ilin əvvəlindən pensiyalar 16,6 faiz, 2021-ci ilin əvvəlindən 11,4 faiz artırıldı və bu artımlar 1 milyon 100 min pensiyaçını əhatə etdi. Ümumilikdə, 2018-2021-ci il-

lərdə sosial təminat növləri, yeni pensiya, müavinət, təqaüd, ünvanlı dövlət sosial yardımı üzrə illik xərclər 60 faiz artıb."

Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə KİV-ə açıqlamasında bildirib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, iqtisadi tərəqqinin güclü sosial siyasətlə tamamlanması ölkə ictimaiyyəti tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanır. Bu da vətəndaş məmnunluğunun səviyyəsinin artması ilə müşayiət olunur. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 16 oktyabr tarixli "Əhalinin sosial rifahının qorunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamı sosial islahatların uğurla davam etdirilməsinə geniş imkanlar yaradır. Yeni islahatlar paketi 2,1 milyon insanı əhatə edir.

"Reallıq budur ki, iqtisadi tərəqqi hər bir dövlətin hərtərəfli inkişafında, qarşıya çıxan problemlərin narahatlıq doğurmadan müsbət həllində əhəmiyyətli rol oynayır" söyləyən YAP Xətai rayon təşkilatının sədri qeyd edib ki, 2008-ci ildə dünyanı bürüyən, nəticələri son illərə qədər davam edən iqtisadi və maliyyə böhranının ardınca 2019-cu ilin sonlarından başlayaraq bu günədək davam edən koronavirus infeksiyası ilə mübarizə tədbirləri də ölkələrin malik olduqları imkanların təqdimatında mühüm rol oynadı: "Baxmayaraq ki, COVID-19-la mübarizə insan sağlamlığı ilə bağlı məsələdir, təbii ki, görülən tədbirlər ölkələrin iqtisadi imkanlarına söykənir. Mübarizə tədbirlərinə başlandıqı günlərdə əksər dövlətlər iqtisadiyyatda durğunluğu aradan qaldırmaq üçün yollar axtarışına çıxdığı halda, Azərbaycan dövləti insanların sağlamlığının təmin olunmasını önə çəkdi, bu fonda iqtisadi islahatların dərinləşdirilməsinin prioritetliyini mühüm vəzifə kimi irəli sürdü. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, iqtisadi islahatlar dərinləşdiril-

məli, heç bir sosial layihə təxirə salınmamalıdır. Sosial dəstək proqramlarının uğurlu icrası vətəndaş məmnunluğunun artmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Buna əmin olmaq üçün Prezident İlham Əliyevin ötən il bölgələrə reallaşdırdığı səfərlərin say tərkibinə, eyni zamanda, açılışında və təmələqoyma mərasimlərində iştirak etdiyi sosial obyektlərin sayına, bugünü-müz üçün önəminə diqqət yetirmək kifayətdir. Real mənzərə budur ki, dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi təkmil islahatların həyata keçirilməsini, idarəetmə sisteminə yenilikləri əsas tələb kimi qarşıya qoyur."

Vüqar Rəhimzadə bu məqamı da xüsusi qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin sosial islahatlar proqramının əsas hədəfi dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalara əsaslanan modern, çevik və optimal mexanizmlər üzərində qurulması, xidmətlərdə sosial ədalət, şəffaflıq, ünvanlılıq, əlçatanlıq və bərabərlik prinsiplərinin təmin edilməsidir: "ASAN xidmət", DOST mərkəzlərinin yaradılması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi də bunu təsdiqləyir. Dövlət başçısı bildirir ki, siyasətimiz DOST mərkəzlərində öz əksini tapır. Yeni, bu mərkəzlər müasir Azərbaycanın simasını əks etdirir və ölkəmiz məhz bu yolla inkişaf etməlidir. Müasirlik, yenilik, islahatlar, gənclərin bu işlərə böyük dərəcədə qoşulması ölkəmizin inkişafına xidmət edəcək. Bu gün artıq beş DOST mərkəzi fəaliyyət göstərir. DOST mərkəzlərində göstərilən xidmətlərdən vətəndaşların məmnunluq səviyyəsi 98,2 faizdir. Bütün Bakı şəhəri və Abşeron rayonu DOST şəbəkəsi ilə əhatə olunub. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə, Qarabağın tacı Şuşamızda da DOST mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulur ki, bu da dövlət başçısı İlham Əliyevin bu torpaqlarda soydaşlarımızın ən yüksək şəraitlə təmin edilməsi çağırışına əsaslanır. Göründüyü kimi, yenə də dövlət siyasətində vətəndaş məmnunluğu önədir. 2019-2025-ci illərdə Bakıda və ölkəmizin regionlarında 31 DOST mərkəzinin istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub."

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri onu da əlavə edib ki, vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsinə xidmət edən "ASAN xidmət", ABAD və DOST layihələrinin uğurlu icrası, onların coğrafiyalarının genişlənməsi dayanıqlı inkişafın əsası olan şəffaflığı təmin edir, korrupsiyanın qarşısını alır, vətəndaşların vaxta qənaət etmələrinə şərait yaradır. Qısa müddətdə DOST mərkəzləri şəbəkəsinin ölkəmizin bütün regionlarını, o cümlədən işğaldan azad edilmiş bölgələri də əhatə etməsi Azərbaycan dövlətinin sosial təminat sahəsində təkmilləşmədə nə qədər maraqlı olduğunu göstərir. DOST mərkəzləri Azərbaycanın yeni brendi olmaqla yanaşı, bir çox ölkələr də ölkəmizin bu innovativ yeniliyini öyrənməkdə maraqlıdırlar.

Ermənilərin bu bölgəyə xarici ölkələrdən köçürülməsinə dair çoxsaylı faktlar və axir sənədləri mövcuddur. Bu realıqları elə erməni tarixçilərinin, araşdırmaçıların özərlində təsdiq edirlər. Mənbələrin, arxiv materiallarının saxlandığı Matendaran sənədlərinə istinad edən N.A.Tavakalyan İrandan köçürülən ermənilərin sayının 8510 nəfər olduğunu qeyd edir. 1834-cü ilin kəmalə təsvirinə görə, bütövlükdə İrəvan əyalətində 22336 ailə var idi ki, bunun da 65300 nəfərini kişi cinsi təşkil edirdi.

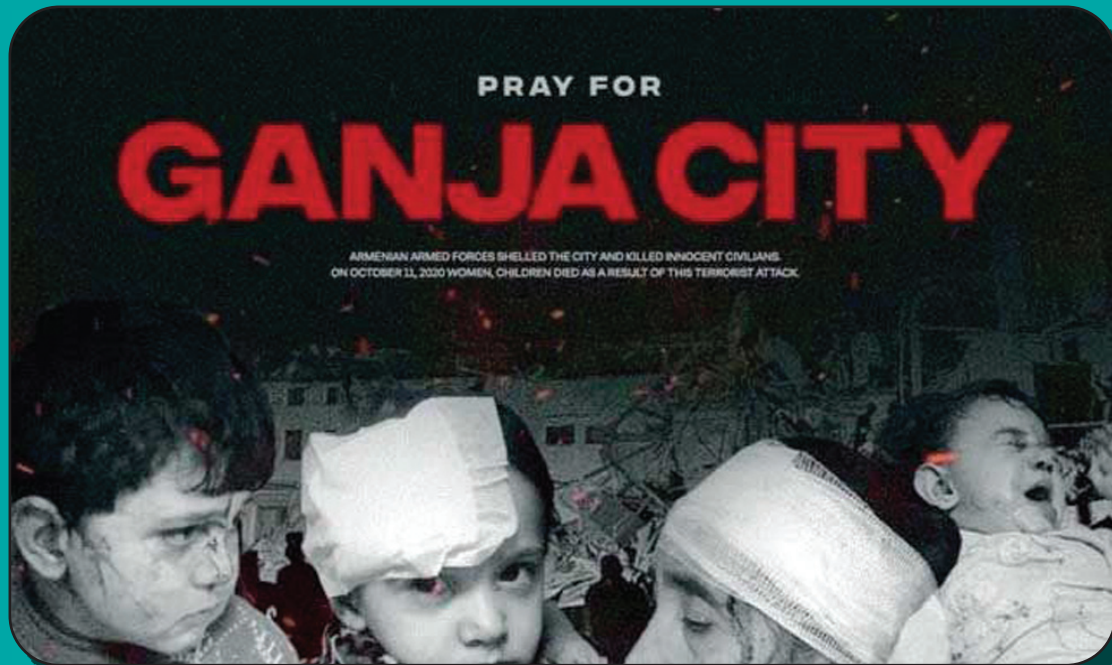
Bunların 29690 nəfəri tatar, yəni Azərbaycan türkləri, 10350 nəfəri əvvəllər köçürülmüş ermənilər və 24255 nəfəri İran və Türkiyədən yenidən köçürülən yezidi kürdləri, az qismi isə boş adlanan qaraçılardan ibarət idi.

20 cildə ibarət həmin siyahıyaalmanın nəticələri İ.Şopenin 1852-ci ildə nəşr edilən "Erməni vilayətinin Rusiya imperiyasına birləşdirilməsi dövrünün tarixi abidəsi" adlı əsərində verilmişdir. Bu siyahıyaalınmaya görə, müharibədən sonra erməni vilayətində mövcud olmuş 752 kənddən 521-i İrəvan əyalətinə, 179-u Naxçıvan əyalətinə, 52-si isə Ordubad dairəsinə aid idi. Siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, köçürülməyən vilayətlərdə 81749 nəfər müsəlman, 25151 nəfər erməni qeydə alınmışdı. 1832-ci ilin siyahıyaalınmasına görə, İrəvan əyalətindəki kəndlərin 463-də müsəlmanlar (Azərbaycan türkləri), 98-də ermənilər, 63-də isə azərbaycanlılar və ermənilər qarışıq yaşayırdılar. Beləliklə, erməni köçürülən boşaldılmış 126 azərbaycanlı kəndində, azərbaycanlılar yaşadığı 70 kənddə, 22 qarışıq və 47 erməni kəndində məskunlaşmışdı.

İrəvan quberniyasının yaradılması

1840-cı ildə erməni vilayəti ləğv edildi. Əvəzində İrəvan qəzası yaradıldı və bu qəza Gürcü-İmereti quberniyasının tərkibinə daxil edildi. 1849-cu ildə İrəvan, Aleksandropol (Gümrü), Naxçıvan, Ordubad və Novo-Beyazid (Göyçə mahalının şərq hissəsi) qəzalarından

Erməni terroru bütün dünyaya təhlükədir!

lər Cənubi Qafqaza köçürülüb götürülmə etnosdur. Onların əcdadları hesab olunan tayfalar təqribən eramızdan əvvəl I minilliyin ortalarında Fərat çayının yuxarılarında peyda olmuşlar. Bura isə onlar Balkan yarımadasından köçüb gəlmişlər. Ermənistan Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra 1935-ci ilədək orada 190-dan artıq azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirilmişdir. Rəsmi addəyişmə əməliyyatları 1935, 1938, 1939, 1940, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1957, 1962, 1968, 1969, 1977, 1978, 1980-ci illərdə Ermənistan SSR Ali Sovetinin fərmanları əsasında həyata keçirilmişdir. 1988-ci ilin avqust ayınadək indiki Ermənistan adlanan ərazidə 521 türk mənşəli yaşayış məskənin adı dəyişdirilmişdir. 1918-1987-ci illərdə bu torpaqlarda 254 azərbaycanlı yaşayış məntəqəsi müxtəlif yollarla (əhalisi soyqırma məruz qalmaqla, deportasiya edilməklə və s.) xəritədən tamamilə silinmişdir. Azərbaycanlıların 1948-1953-cü illər deportasiyasından sonra 60-dan çox yaşayış məntəqəsinin adları dəyişdirilmişdir. Ermənistan Ali Sovetinin 1991-ci il 9 aprel tarixli fərmanı ilə azərbaycanlılara məxsus daha 90 məntəqənin adı erməni toponimləri ilə əvəz olunmuşdur. Ümumiyyətlə, son dövrdə 667 toponim dəyişdirilmişdir. Rus çarizminin erməniləri köçürməkdə məqsədi İran və Türkiyə sərhədlərində möhkəmləndirilmiş xristian zolağı yaratmaq və həmin dövlətlərə qarşı gələcək işğallarda ermənilərdən bir vasitə kimi istifadə etmək idi.

Vətən torpağından pay olmaz. Torpaqdan pay verən isə vətənsiz qalar

1918-ci il mayın 29-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqın iradəsini nəzərə almadan, böyük dövlətlərin təzyiqi ilə öz ərazisində paytaxtı qədim Azərbaycan şəhəri İrəvan olmaqla erməni dövləti yaradılmasına razılıq verdi. Ermənilər və onların Moskvadakı havadarları Azərbaycana qarşı gələcəkdə yeni ərazi iddiası irəli sürmək üçün zəmin hazırladılar. 1946-1948-ci illərdə 100 mindən çox erməni xaricdən köçürülərək Qərbi Azərbaycan ərazisində məskunlaşdırıldı. Çox təəssüf ki, ikili standartlar dünyasında xalqımıza münasibətdə ayrı-seçkilik siyasəti davam edir. Azərbaycanın Müzəffər ordusu 44 günlük Vətən müharibəsi ilə düşməni tapdığı altında olmuş torpaqlarımızı azad etdik -

İkili standartlar dünyasında xalqımıza münasibətdə ayrı-seçkilik siyasəti davam edir

ibarət İrəvan quberniyası təşkil edildi və 1917-ci ilə qədər bu quruluş əsasən dəyişməz qaldı. N.Şavrov yazırdı ki, rəsmi köçürülən 124 min

nəfər erməni ilə yanaşı, qeyri-rəsmi şəkildə köçürülən də çox olmuşdu və ümumiyyətlə, köçürülənlərin sayı 200 min nəfərdən xeyli artıqdır.

XIX əsrin 90-cı illərində Türkiyə dövlətində baş verən erməni qiyamlarının yatırılmasından sonra daha 400 minə yaxın erməni yenidən Cənubi Qafqaza-Azərbaycan torpaqlarına köçdü. N.Şavrov qeyd edirdi ki, XIX əsrin əvvəlində Cənubi Qafqazda yaşayan 1,3 milyon erməninin bir milyondan çoxu yerli əhali deyil, onları bura biz köçürüb gətirmişik. Beləliklə, XIX əsrin 20-30-cu illərindən başlayaraq Cənubi Qafqazın etnik xəritəsində yeni toplum - erməni toplumu peyda oldu....

....1988-ci ildə isə azərbaycanlıların keçmiş İrəvan xanlığı ərazisindən - Ermənistandan deportasiyası başa çatdı. Azərbaycan topo-

nimləri erməniləşdirildi. Bir sözlə, ermənilər özələrinə saxta tarix yaratmaqda davam edirlər. Tarixi həqiqət bunu deməyə lazım bilir ki, erməni-

dən sonra da ayrı-ayrı ermənipərəst dövlətlər ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası həyata keçirirlər.

Hətta özlərini demokratik dünyanın əsas aparıcı qüvvəsi kimi təqdim etməyə çalışan dövlətlər və onların təsiri altında olan təşkilatlar Azərbaycanda insan hüquqlarının pozulması, demokratik təsisatların fəaliyyətinə əngəllərin yaradılmasına dair cəfəng iddialar irəli sürür, hesabatlar yayırlar. Bununla belə, Azərbaycan xalqı ermənipərəst Qərb siyasətçilərinin insan haqları və demokratiya barədə danışdıqları cəfəngiyyatlara baxmayaraq ədalətli, haqlı mübarizəni davam etdirəcək. Çünki 1918-ci ildə yol verilmiş acı tarixi təcrübədən ibrət götürən xalqımız bilir ki, Vətən torpağından pay olmaz. Torpaqdan pay verən isə vətənsiz qalar.

Ermənilərin xarici ölkələrdən Azərbaycana köçürülməsi bölgədə demokratik vəziyyətin tamamilə dəyişməsinə səbəb olmuşdur

XX əsrin əvvəllərində ermənilərin xarici ölkələrdən Azərbaycana köçürülməsi bölgədə demokratik vəziyyətin tamamilə dəyişməsinə səbəb olmuşdur. Erməni avantüristlərinin "İlk Ermənistan" xülyasını həyata keçirilmələri ilə bağlı yalançı təbli-

yaradılır. Rəsmi orqanı "Drujaq" qəzeti olan daşnak partiyası 1907-ci ildə Vyanada özünün IV qurultayında bütün təşkilatlarına və üzvlərinə tapşırıq verərək hamını "erməni" məsələsini həll etmək üçün İrana gedən azadlıq hərəkatında fəal iştirak etməyə çağırırdı.....

Yeprem atdığı güllə ilə Tehranın Atabey parkında "sərdari-milli" ləqəbli Səttərxan ayağından yaralandı. Bir ildən sonra o, həmin yerdən vəfat etdi. Yeprem Tehran şəhərini polis rəisi vəzifəsinin ələ keçirdikdən sonra onun başçılığı altında yüzlərlə məşrutəçi azərbaycanlı türkü Atabey haqqında odlu silahla qətlə yetirildi. Yeprem başda olmaqda çar Rusiyasının qonşusu Rəştdən Qəzvinə basqın etdi. Rusların ultimatumu 1911-ci il dekabrın -də İran parlamentinin müzakirəsinə çıxarıldı. Müzakirənin gedişində çıxış edən Şeyx Məhəmməd Xiyanı israrla deyildi ki, "biz öz əlimizlə istiqlaliyyətimizi özələ təqdim etməyə haqlı deyilik". Dekabrın 24-də İran parlamenti buraxılır və Səmsaus-Səltəne İranı çar Rusiyasının müstəmləkəsinə çevirən ultimatumu qəbul edir.

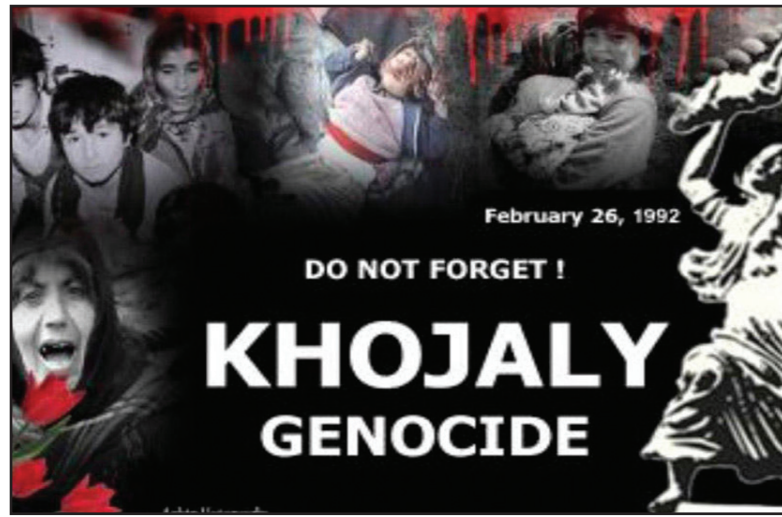
Sonralar Yeprem törətdiyi cinayətlər barədə belə qeyd edir: "1980-ci il fe-

ğatları Qafqaz bölgəsində milli qırğınların başlanmasına gətirib çıxarmışdır. 1905-1906-cı illərdə törədilmiş bu qırğınların miqyası xeyli genişlənərək Bakı, Naxçıvan, İrəvan, Zəngəzur, eləcə də Cənubi Azərbaycana ərazisinin əhatə etmişdir. Həmin illərdə erməni terror təşkilatına qoşulmağa səslənən intibahnamələr yayılırdı. Bu intibahnamələrdə Azərbaycanlılar ruslara qarşı birlikdə mübarizə aparmaq adı ilə erməni terror təşkilatına qoşulmağa çağırılırdı. Bu qarşı çıxanlara qarşı isə hədə-qorxu gəlinirdi. Senbapol Kuzniski o dövrdə yazırdı: "Görünür ermənilərin bu cür fitnəkar fəaliyyəti müsəlman dünyasında geniş yayılmışdır".

Yeri gəlmişkən ermənilərin hədəleyici intibahnamələri və onlara müsəlmanların mənfi cavabları İsgəndəriyyədə fars dilində çap olunan "Cəhrənoma" jurnalında dərc edilmişdir. "Daşnaksütyun" partiyasının idarə etdiyi erməni quldur birləşmələrinin 1905-ci il fevral ayının 20-21-də İranın müsəlman əhalisinə qarşı törədikləri vəhşiliklər, qırğınlar və dinc sakinlərə qəddarcasına divan tutulması şahidləri dəhşətə gətirmişdir. O vaxt Rusiyada nəşr olunmuş "Kavkaz" qəzetində bu qətlərin "Parisdə" və ya "Venesiya"da çap edilmiş erməni dərddliklərindən təbiiyə almış adamlar tərəfindən törədilməsi qeyd olunurdu. Bu kitabların müəllifləri öz şagirdlərini bəşəriyyətə qarşı gələcək cinayətlərə sanki qabaqcadan proqramlaşdırırdılar. Adı çəkilən rus qəzetinin yazdığına görə, həmin dərslərdə tanrının er-

xalqına stilizasiyasını və xristianlığı yaymaq üçün vasitəçi seçdiyi vurğulanırdı. Yeri gəlmişkən, Ümum-milli Liderimi Heydər Əliyev bu məsləyə belə qiymət vermişdir: "Saxtalaşdırılmış erməni tarixi gənc ermənilərin şovinist ruhda böyüməsinə dərin yaratdığı dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırır. Böyük humanist ideyalara xidmət edən Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyəti ruhunda tərbiyə olunmuş yeni nəsli ekstremit erməni ideologiyasının təqiblərinə məruz qalır. Azərbaycan xalqının mənəviyyatına və yerli qururuna yönəlmiş böhtanlar siyasi və hərbi təcavüz üçün ideoloji zəmin yaradır". 1905-ci il mayın 11-də Bakıda erməni terrorçuları Qafqaz xalqları arasında dostluq əlaqələri yaratmaqla təşəbbüs göstərən knyaz M.A.Nakasidzeni və Q.Takavşvilini qətlə yetirdilər. Həmin hadisə baş verən gün general Alixanov da öldürüldü. O dövrün məlumatlarına əsasən qatillərdən biri "dro" ləqəbli Draftomat Kanayan olmuşdur. Bu hadisələrdən əvvəl Dro Zəngəzur bölgəsində müxtəlif erməni quldur dəstələrini tərkibində dinc insanlara - türklərə, gürcülərə, azərbaycanlılara qarşı qırğınlarda yaxından iştirak etmişdir. Daşnak terrorçuları tərəfindən qətlə yetirilənlər arasında qəza rəisləri Pavlov, Nesanski, Boquslavski, vitse-qubernator polkovnik Andreyev Bukov və başqaları da vardır.

Erməni vəhşiliyi nəticəsində yüzlərlə yaşayış məntəqəsi dağıdılıb, yerlə yeksan edildi, minlərlə azərbaycanlı qətlə yetirildi

Ulu Öndər Heydər Əliyevin azərbaycanlıların soyqırımı haqqında fərmanında qeyd olunur: "Böyük Ermənistan" yaratmaq xülyasından ruhlanan erməni qəsbkarları 1905-1907-ci illərdə azərbaycanlılara qarşı açıq şəkildə geniş miqyaslı qanlı aksiyalar keçirirdilər. Onların Bakıda başlama vəhşilikləri Azərbaycan indiki Ermənistan adlanan ərazidə Azərbaycan kəndlərini əhatə etdi. Yüzlərlə yaşayış məntəqəsi dağıdılıb, yerlə yeksan edildi, minlərlə azərbaycanlı qətlə yetirildi. Bunları törədən təşkilatlar hadisələrin açılmasına, ona düzgün hüquqi - siyasi qiymət verilməsinə maneçilik törədərək azərbaycanlılara mənfi obrazını yaratmış, özlərini avantürist torpaq iddialarını pərdələmişlər".

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin fəalları arasında biri olan Mirzəbala Məmmədov 1920-ci ilin mayın 28-də müsavətçi adı ilə həbs olunur. Həbsdən azad edildikdən sonra İrana müraciət edən M.Məhəmmədov bir müddət Ənzəli və Rəşt şəhərlərində yaşayırdı. O, 1926-cı ildə İstanbulda çap olunmuş "Yeni Qafqaz" dərgisində İran xatirələrini nəşr

etdirir. Sonralar 1927-ci ildə İstanbula gəlir, orada "Ermənilər və İran" adlı kitabını türk dilində çap etdirir. Müəllif faktlara istinad edərək daşnak partiyasının İrandakı işi və erməni millətçilərinin iddiasına görə onların ariyalıqla eyni irqdən olması və qan qohumluğu barədə bir sıra məsələ olaraq toxunurdu. M.Məmmədov yazırdı ki, "Birinci Dünya Müharibəsindən öncə bütün dünyada mövcud olan 3 milyon nəfər erməninin 1 milyon 100 minini Qafqazda, 100 minini İranda, 400 min nəfəri isə Türkiyədə yaşayırdı".

Daşnak partiyasının fəaliyyətinin Afından Tehrana köçürülməsi Xoy, Təbriz, Rəşt, İsfahan və s. şəhərlərdəki fəaliyyəti, eləcə də Xoyda və Təbrizdə erməni kəndlərinin işi bir daha təsdiq edir ki, daşnaklar İranda müstəqil Azərbaycan Cümhuriyyəti və Türkiyə əleyhinə müxtəlif təxribatlar həyata keçirməklə məşğul olmuşlar. Özlərini ariyalı iranlılarla bir irqdən bilib qan qardaşı adlandıran erməni daşnaqları 1905-ci ilin fevral ayında Bakıda, Tiflisdə Şuşada olduğu kimi, Cənubi Azərbaycanda da qırğınlar törətməkdən çəkinmirdilər.

Yeprem başda olmaqla çar Rusiyasının Rəştdən Qəzvinə basqın etməsi

1890-cı ildə Kristofor Mikailyan, doktor Kanb Lorzis Məlikov, Simon Zavoryan və Konstantin Xatisyanın iştirakı ilə Tiflisdə daşnak partiyası

etdirir.

varlın 8-də Qiyas Nizami oğlu Nasir xan müavini ilə birlikdə Qəzvinə öldürdüm. Sonra onun fərraş başçısı Vəli xanı tapıb qətlə yetirdim. Qəzvinədən 35 kilometr aralıda - Xurzan adlı yerdə erməni dəstəsilə birlikdə Şahsevənlərdən 58 nəfəri öldürüb, 46 nəfəri isə yaraladıq. Qəsdən qadınları öldürdük. Çünki onlar çadralarının altında silah daşıyırdılar. Uşaqları qəsdən öldürmədik. Onlar təsadüfi güllələrin qurbanı oldular". Qatı canı Yeprem daha sonra qeyd edir: "Aprelin 19-da 90 nəfərlik erməni dəstəsi ilə Qəzvinə hərəket etdik. Qiyas Nizaminin 21 yaşlı oğlunu əsir götürdüm. Qəzvinə 60-70 nəfəri öldürüb, 35 nəfəri yaraladıq. Sərdarı tutub güllələdim". Türk qanına susamış Yeprem 1908-ci il aprelin 18-də 7 nəfər erməni silahsız ilə şahsevənlərə hücum edib 8 nəfər kişi və bir qadını öldürdüyünü, Qəzvinə isə kürd qəbilələrinin başçısı Qiyas Nizaminin güllələdiyini bildirdi. Yeprem 1908-ci il iyunun 24-də Tehran ətrafında - Qaratəpənin üç kilometrliyində Bəxtiyarlardan 50-60 nəfərin öldürülməsini lovğalıqla qeyd edirdi. Bu qətlərin xüsusi quldur erməni dəstəsilə Tehrandakı Sipsəhalar məscidində hücum etməsinə və oradakıların qaçmasından da ağız dolusu söhbət açırdı. Daşnak quldurların Tehrandakı hərbi qərargahı erməni məktəb binası idi. Erməni millətçilərinin "sədaqət" və "fədakarlığına" belə bağlayan İran dövlət başçıları onlara xüsusi imtiyaz və üstünlük verirdilər.

I.ƏLİYEV

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədr müavini deputat Rəşad Mahmudovun SİA-ya verdiyi müsahibəsini təqdim edirik.

- Covid-19-un "Omikron" ştammi bir çox ölkələrə yayılıb. Bu mutasiyanın digər təsirləri ilə müqayisədə fərqi nədir? Onun hansı əlamətləri var?

- Ümumiyyətlə "Omikron" ştamminin xüsusiyyətləri ilə bağlı kifayət qədər məlumatlar var. "Omikron"da simptomların olmasından daha çox yoluxuculuq xüsusiyyəti və daha ağır şəkildə keçirilmə təhlükəsi gedişatə təsir edən əsas faktorlardan biridir. "Omikron" ştammi ilk yarandığı vaxtlardan insanları təşviş salmışdır. Bunun da səbəbi digər ştammlardan təhlükəli olub-olmaması idi. Lakin aparılan araşdırmalar zamanı məlum oldu ki, "omikron" ştammi digər ştammlardan daha təhlükəsizdir. Yeni "omikron"a yoluxan şəxslər digər viruslara görə xəstəliyi nisbətən daha yüngül keçirir. Bu da hər kəsə ümid yaradır. Dün-

ya Səhiyyə təşkilatı və ekspertlər qeyd edirlər ki, bu ştammi pandemiyanın yumşalmasına səbəb olacaqdır. Yumşalma xəstəliyin olmadığı anlamına gəlir. Sadəcə insan üçün həyati təhlükənin digərlərinə nisbətən daha az olması mənəfi təsirdir.

- Daha əvvəl covid-19-un Britaniya variantı, Delta variantı kimi növləri qeydə alındı. Sizcə, bu variantın Cənubi Afrikada qeydə alınmasının səbəbi nədir? Regiondakı vaksinasia göstəricisinin buna təsiri varmı?

- Əlbəttəki çox fərqli səbəblər ola bilər, lakin bu haqda konkret fikir demək çətindir. Amma digər qitələrlə müqayisədə Afrika qitəsində vaksinasia prosesinin tətbiqi ilə əlaqədar çətinliklər hər kəsə məlumdur və o ehtimal var ki, bu ştammin əmələ gəlməsində onun da təsiri ola bilər. Amma tarixə nəzər salsaq görürük ki, pandemiya zamanı xüsusən də RNT virusları tez mutasiyaya uğrayaraq zaman içərisində yumşalıb yox olmuşdur. Bəli təbii ki, peyvəndlərin tətbiqi edilməməsi təhlükələrin daha da artmasına zəmin yaradır. Amma epidemioloji vəziyyətə baxdıqımız zaman "omikron" ştammi covid pandemiyanın dünyada yaratmış olduğu bu qorxu sonrasındakı illər keçdikdən sonra bəlkə də artıq əzbərlədiyimiz ştammlar içərisində

"Omikron" ştammi nə qədər təhlükəlidir?

qəhrəmana dönəcək. Düşünürəm ki, covid-19 epidemiyasının "omikron" ştammindən sonra insanlıq üçün təhlükə yaradacaq yeni bir ştammin əmələ gəlmə ehtimalı yoxdur. Bunun 2 səbəbi var. Bu sadəcə ştammların zəifləməsi ilə əlaqəli deyil. Həm də dünya istər xəstələndik, istərsə də peyvənd olunaraq bədəninə bu virusa qarşı immun bir reaksiya yaratmış vəziyyətdədir.

- Yeni mutasiyanı PCR testi ilə aşkar etmək mümkündürmü?

- PCR analizləri covid-19-un istənilən formasını aşkar edə bilər. Bu ştammların adı fərqli olsa da hamısı covid-19 virusunun fərqli növləridir. Eləcə də laboratoriyada ştammlar arasında olan fərqi də genetik analizlərdən ortaya qoymaq mümkündür. Ehtiyac olduğu zaman ölkəmizdə var olan xüsusi laboratoriyar nəzdində də həyata keçirilir.

- Sizcə, bu variantda üçüncü doza vaksinin vacibliyi nə qədərdir? Bəzi mənbələrdə "omikron"un peyvənd effektivliyini 25 faiz azaltmış qeyd olunur.

- Əlbəttə ki, dünyada fərqli-fərqli

institutlardan və fərqli-fərqli təcrübələrdən çıxan çoxlu məlumatlar var, amma birmənalı olaraq istər "Omikron"da, istərsə də digər variantlarda 3-cü doza vaksin qəbul edən şəxslərin gücü virusa qarşı 2-ci dozadan qəbul edən şəxslərdən daha güclü olur. Hətta 4-cü dozadan qəbul edən şəxslərin gücü bu xəstəliklə mübarizədə daha çox olur. Bunu xalqımız səhv başa düşməsin.

Söhbət dünyada daha çox vaksiniləşmə olmasından və ya vaksiniləşmə sayının artmasından getmir. Burada söhbət qarşılaşa biləcəyimiz covid-19 virusunun üst tənəffüs yollarından bədənimizə daxil olan milyonlarca miqdarı qarşısında bədənə yaranan biləcək reaksiyanın formasından asılı olmadan bəzən ağır vəziyyətə düşə bilirik, xəstəxanalara düşə bilirik, hətta ölümə qarşılaşa bilirik. Ona görə 6-8 ay əvvəl peyvənd olunan insanla heç peyvənd olunmayan insanın immunitetində böyük bir fərq yoxdur. Bunun üçün 3-cü dozanın alınması əhəmiyyətlidir. 2-ci bir məqamı dilə gətirmək istəyirəm ki, yaxın gələcəkdə bu xəstəlik digər xəstəliklər kimi pandemiya uzaqlaşaraq endemik vəziyyətə qripal xəstəliyə dönəcəkdir. İnsanlar fikirləşməsinlər ki, endemik vəziyyətə və ya qripal vəziyyətə döndüyü zaman hər şey birmiş olacaq. Xeyr. Bu xəstəlik hə-

lə də insanlar üçün təhlükə yaratdığına görə, xüsusən də risk qruplarında olan insanlar üçün uzun illər aktual olacaq.

- Payızda alimlər virusun yaz fəslində sonlanacağını proqnozlaşdırırdılar. Lakin yeni variantlar aşkarlandı. Sizcə, yeni ştammi pandemiyanın gedişatına necə təsir göstərəcək?

- Bir qədər əvvəl vurğuladığım kimi yeni ştammin hal-hazırda ehtimal olunan gedişatə müsbət təsir edə biləcəyi göz qabağındadır. "Omikron" virusunun yoluxdurma sürəti çox yüksək olduğuna görə insanlarda aktiv müqavimət yaratma ehtimalı var. Çünki qısa müddət ərzində bu yoluxma ailənin bütün üzvlərinə keçir. Ekspertlərin də vurğuladığı kimi bu virus qısa müddətdir və simptomlar 3-4 gün içərisində sönməyə başlayır. Həmçinin xəstəxanaya getmə ehtiyacı da yaranmır. Yeni zaman içərisində bu yumşalmanı biz görəcəyik. Əlbəttə yeni bir mutasiyanın yaranma ehtimalı istisna deyil. Heç bir ekspert bu haqda konkret proqnoz verə bilməz. Bundan sonra covid-19 pandemiyanın çox böyük bir fəlakətə yol açacağını ehtimal etmirəm.

Abutəl İlhamqızı

"Omikron" ştamminin yüksək yoluxduruculuğu vaksin olunmaq məsuliyyətini artırır

Bu gün dünyada COVID-19 pandemiyanın "omikron" ştammi sürətlə yayılmaqdadır. Bu ştammin Cənubi Afrikada aşkar edilməsindən iki ay sonra dünya ölkələrində yayılma tempi artıb. ÜST-nin Avropa bürosunun məlumatına istinadən "omikron" xəstəliyin ağır keçməsinə nadir hallarda səbəb olmasına baxmayaraq yoluxmaların sayı nəzərəcarpacaq dərəcədədir. Yeni ştammi özündə 32 mutasiyanı birləşdirir. Artıq bildiyimiz kimi, Azərbaycanda da cari ilin yanvarın 12-də "omikron" ştammi aşkarlandı. Vətəndaşların layiqli həyat şəraitinin və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, hazırkı global problemin təsirdən müdafiəsi Azərbaycan dövləti üçün ən vacib və prioritet məsələdir. Təbii ki, ötən iki il ərzində dövlətimiz tərəfindən koronavirusa yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi, bəzi sosial izolyasiya tədbirlərinin tətbiqi edilməsi barədə qərarlar verilib və əməli tədbirlər realla-

şılıb. Dövlət tərəfindən tətbiq olunan qaydalar əhalinin təhlükəsizliyinin, sağlamlığının təmin edilməsinə yönəldilib. Ölkəmizdə yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına son sutkada 2468 yoluxma faktının qeydə alınması virusun yayılma halının yüksək olmasının göstəricisidir. Hər gün ondan artıq insanın bu pandemiya ilə üzləşməsi əlbəttə ki, hər bir vətəndaşın daha da məsuliyyətini artırır. Təbii ki, infeksiyaya yoluxma halı mütəmadi olaraq yüksələn tempdə davam etmir, aşağı enmə və yenidən yüksələn xətt müşahidə olunur. Yoluxma sayının 4 rəqəmlidən tədricən 2 rəqəmliyə düşməsi və yenidən hazırkı vəziyyətdə 4 rəqəmliyə yüksəlməsi hələ də bu qorxunc virusla ciddi mübarizə aparılmasına dəlilətdir. Əlbəttə ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə aparılan genişmiqyas-

lı kompleks tədbirlər öz nəticəsini verir. Yeni xəstəxanaların istifadəyə verilməsi, maska istehsal edən fabrikin işə başlaması və s. bu virusla mübarizədə önəmli rol oynadı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirdiyi kimi, "Bizdə hazırda 10 min çarpayı var, onlardan cəmi 10 faizi doludur. Yəni, 9 min çarpayı boşdur. Allah eləməsin, eger pandemiya daha geniş vüsət alsaydı, bizim kifayət qədər imkanımız var. Burada önəmli məsələ reanimasiya yerləri ilə bağlıdır. Bizdə 875 reanimasiya yerimiz var, on-

hekimlərin fədakarlığı pandemiya ilə mübarizədə sözünün deyir. Bu gün ölkəmizdə mərhələli şəkildə təsirlə tədbirlər həyata keçirilir və vəziyyət nəzarət altındadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, COVID-lə bağlı dünya statistikasına baxdıqda görürük ki, ölkəmizdə əldə edilmiş nəticələr doğrudan da çox təsirli, çox dəyərlidir: "Mən hesab edirəm ki, biz məhz bu tədbirlər nəticəsində minlərlə insanın həyatını qoruduq. Qoymadıq ki, xəstəlik geniş vüsət alsın, qoymadıq ki, bu, nəzarətdən çıxsın və bundan sonra da bunu edəcəyik. Nə qədər lazımdırsa, o qədər də edəcəyik. Əminəm ki, birgə səylər nəticəsində, həm də bundan sonra dövlətin qətiyyətli və düşünülmüş addımları, vətəndaşların məsuliyyəti imkan verəcək ki, biz bu ağır vəziyyətdən az itkilərlə çıxmaq və daha tez bir zamanda normal, adi həyata qayıdaq".

Bu günün reallığı odur ki, koronavirus infeksiyası əleyhinə peyvəndlənmə vacib hesab olunur. Artıq ölkəmizdə bir ildir ki, vaksinasiyaya start verilib. Bu gün isə vətəndaşlarımız "Buster" doza ilə vaksinasia olunur ki, bu da orqanizmdə infeksiya əleyhinə daha dayanıqlı immunitet formalaşması üçün tətbiq edilən gücləndirici dozadır. Bu dozanın tətbiqi edilməsində məqsəd ilkin peyvəndləmədən sonra yaranan, lakin vaxt keçdikdə azalmağa başlayan antitəcisimləri artırmaqdır. Bu gün ölkəmizdə "buster" doza ilə peyvənd olunanların sayı 1 milyon 895 min 975 nəfər təşkil edir. Azərbaycanda bu günə qə-

dər vurulan vaksinlərin ümumi sayı isə 11 milyon 845 min 510, birinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların ümumi sayı 5 milyon 217 min 380, ikinci mərhələ üzrə vaksinasia edilənlərin sayı 4 milyon 732 min 155 nəfər təşkil edir. Azərbaycan vətəndaşları könüllü olaraq peyvəndlənməyə iştirak edirlər. "Peyvəndlənmiş insanların arasında ölüm halları çox azdır", deyən Cənab Prezident bildirib ki, bəlkə də peyvəndlənmiş xəstələrdən hansısa çox ciddi xəstəliyi olan, yaxud da ki, xroniki xəstələr dünyadan gedir: "Mənim tanıdığım bir çox insan var ki, onlar vaksinasiyadan keçiblər, sonra yoluxublar və əsasən çox yüngül keçib. Hətta mən "omikron"a yoluxmuş insanların tanıyıram ki, 5-6 günə heç bir ciddi simptom olmadan sağalırlar".

COVID-19 xəstələrinin təcrid müddəti bir çox ölkələrdə, eləcə də Azərbaycanda 14 gündən 7 günə azaldılıb. Belə ki, yanvarın 24-dən etibarən isə COVID-19 PZR test nəticəsi "müsbət" olan şəxslərin və onlarla sıx təmasda olanların təcrid müddəti 14 gündən 7 günə endirilib. Azərbaycanda təcrid müddəti yalnız yerli ekspertlərin fikirləri deyil, beynəlxalq təcrübə də əsas götürülərək azaldılıb. Lakin təcrid müddəti başa çatmış vətəndaşlar arxayın olmalı, sağlamlıq vəziyyətlərinə diqqət etməlidirlər.

Əgər bu gün biz pandemiyanın geniş yayılmasının qarşısını almaq istəyiriksə məsuliyyətli olmalı, tələb olunan bütün qaydalara lazımı şəkildə riayət etməliyik. Bu bizim vətəndaş məsuliyyətimizdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

dan 26 faizi doludur. Burada da kifayət qədər boş reanimasiya yerlərimiz var. Yeni bu nöqtəyə-nəzərdən biz özümüzü rahat hiss edə bilirik". Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, ölkəmizdə koronavirus infeksiyasından sağalanların sayında müsbət dinamika müşahidə olunur. Sağalan xəstələrin sayı ikiqat olaraq gündəlik yoluxma hallarını üstələyib. Təbii ki, vaxtında koronavirus xəstələrin müalicəsi üçün daha çox xəstəxanaların ayrılması, modul tipli xəstəxanaların istifadəyə verilməsi,

İngiltərədə aparılan bir araşdırma görə, kişinin qadından 52 ay böyük olması idealdir. Türkiyəli mütəxəssislər isə 5-10 yaş aralığını verirlər. Kişi və qadın münasibətləri üçün ideal yaş fərqi elmi olaraq müəyyən edilib. Tədqiqatçılar sübut ediblər ki, kişilərin qadınlardan 4 il 4 aylıq yaş böyük olması əlaqələri gücləndirir. İngiltərədə kişi və qadınlar arasında ideal yaş fərqi tapmaq üçün 2000 qadın arasında sorğu keçirilib. Araşdırmanın sonunda yaxşı münasibət saxlamaq üçün ideal yaş aralığının 52 ay olduğu müəyyən edilib. Həmçinin, sorğuda iştirak edən qadınların yalnız 1 faizi partnyorunun onlardan kiçik olmasını istədiklərini bildirib. Məlumatlara görə, qadının kişidən böyük olması münasibətlərdə ciddi problemlərə yol açma bilər.

Amerikanın məşhur tanışlıq saytlarından biri olan Harmoni də qadın və kişilərin sevgilərini necə elan etdiklərini araşdırıb. Məlumat görə, kişilər sevgilərini elan etmək üçün 134 gün gözləyirlər. Kişilər sevgi elan etməkdə qadınlardan daha sürətliyərlər. İnsanların 77 faizi ilk dəfə partnyoruna "səni sevirəm" dediklərini xatırlayır. Araşdırmada kişilərin qızın ailəsi ilə əla-

Cütlüklər arasındakı yaş fərqi nələrə səbəb olur?

ləri və məqsədləri fərqli olacağı üçün onları uyğunlaşdırmaq və ortaq bir zəmin yaratmaq asan olmaya bilər. Nəticədə münasibətlərdə münaqişələr və problemlər qaçılmaz olar.

SİA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq ekspert, soloq, psixoloq və din xadimlərinin də məsələ ilə bağlı fikirlərini öyrənib.

"Ailə Dünyası" Ailələrə Hüquqi Yardım İctimai Birliyinin sədri Gülayə Səfərova: "Bəzən cütlüklər sevgi münasibətlərində yaş fərqi nələrə səbəb olur. Amma müəyyən bir müddət keçdikdən sonra onlar arasındakı yaş fərqi özünü büruzə verməyə başlayır. Ailədə qərarlar ortaq şəkildə qəbul olunmalı olduğu halda yaşca böyük olan öz fikirlərini dikte etməyə başlayır. Bu da münasibətlərdə gərginliyin artmasına gətirib çıxarır. Ailədə yaşca böyük olanın həyat təcrübəsi böyük olduğu üçün başlayır tövsiyələr, məsləhətlər verməyə. Bu da bir çox hallarda qarşı tərəfin xoşuna

şündən narazılıq yarada bilər. Bu vəziyyətin nəticəsi olaraq böyük yaş fərqi olan cütlüklərin ən böyük problemi qısqanclıq və güvensizlikdir. Çox vaxt yaşlı partnyor kiçik partnyorunun bir

qənin ilk aylarında tanış olduğu, qızların isə cəmi 25 faizinin bunu etdiyi müəyyən edilib. Bundan əlavə, kişilərin 39 faizi əsl sevginin bir həftədən sonra baş verdiyinə inanır. İştirakçıların üçdə biri əlaqənin ilk ilində ortaqla ilə yaşamağa başladıklarını bildirdi.

Kişilərdə cinsi həyat ömür boyu davam edə bilər. Ona görə də kişilərin özlərindən kiçik qadınla birlikdə olması üstünlükdür.

Qadının yaşca böyük olması yaxşı deyil. 5-6 yaş idealdir. Qadınlar kişilərin yetkin olmasını istəyirlər. Qadınların özünü ifadə etməsi də kişilərdən bir addım öndədir. Bəzi mənbələr deyir ki, kişi ən azı 6 yaş böyük olmalıdır. Yaşlı kişiye heyran olan qadın üçün bu fərq ən çox 10 ola bilər.

Qadın kişinin güclü, xarizmatik, yetkin və sahibkarlıq olmasını istəyir. Bunun üçün kişi daha böyük olmalıdır. Bu səbəbdən ən ideal olaraq gördüyümüz yaş aralığı 5 yaşdır. Minimum fərq 4 il olmalıdır. İdeal 5-10 yaş arasındadır.

Estetik tətbiqlərin yayılması və

tibbi inkişaflarla yaş və görünüş arasındakı fərq artıraraq, yaşımızdan daha gənc görünməmiş artıq mümkündür. Amma yaş təkcə yaşadığımız illərin ümumi sayını göstərmir, həm də ruhumuzun yaşı var.

Müsbət və optimist dünyagörüşü olan insanlar fiziki yaşlarına baxmayaraq özlərini daha gənc hiss edirlər, cansıxıcı və bədbin olanlar isə özlərini olduğundan daha yaşlı hiss edirlər. Psixi yaş da insanın həyat tərzinə və münasibətlərinə birbaşa təsir edir.

Münasibətin əvvəlində sıx emosiyalar səbəbiylə yaş fərqi çox da önəmli görünməyə bilər. Ancaq zaman keçdikcə problemlər üzə çıxmağa başlayır. İlk vaxtlar özündən kiçik bir insanla birlikdə olmaq, yaşlı partnyoru daha gənc hiss edə bilər, lakin bir müddət sonra partnyorun gənc görünüşü onların yaşından və görünüşü

gün öz yaşını cəlb edəcəyindən narahat olur.

Münasibətlərin uğurlu olması tərəfdaşların oxşar dəyərləri, inancları və məqsədləri nə dərəcədə paylaşmasından asılıdır. Şəxsi məqsədlərə çatmaqda bir-birinə dəstək olmaq, münasibətlərə bağlılıq, etibar, yaxınlıq, problemlərin konstruktiv

şəkildə həlli hər bir əlaqə üçün mühüm amillərdir və bu amillər yaşla sıx bağlıdır.

Yaş dövrlərimizə uyğun olaraq müxtəlif mərhələlərdən ibarət bir həyat dövrü yaşayırıq və hər bir mərhələnin yerinə yetirməli olduğu vəzifələri var. Çünki həyatda fiziki, psixoloji və ya sosial qarşılığı olan münasibət və davranışlar həyatın müxtəlif mərhələlərində bir-birindən fərqlidir. Məsələn, körpəlikdə, uşaqlıqda, yeniyetməlikdə, gənclikdə, yetkinlikdə və qocalıqda ehtiyaclar, prioritetlər, gözləntilər və onların qarşılanma üsulları fərqlidir. Bu fərq hisslərimizdə, düşüncələrimizdə və davranışlarımızda əks olunur.

Bu səbəblə həyatın müxtəlif mərhələlərindən olan tərəfdaşların (biri gənclikdə, digəri qocalıqda olmaq kimi) münasibətdən gözlənti-

gəlmir, sanki özünü çərçivədə hiss edir.

Yaş fərqi ən çox da bioloji baxımdan maneçilik törədir. Müəyyən bir müddətdən sonra qadınlar cinsi əlaqəyə girə bildiyi halda, kişilər üçün bu imkansız hala gəlir. Bu da yaşca böyük olan kişilərdə qısqanclığa səbəb olur, depressiyaya düşürlər. Ailədə qadın özündən gənc birisi ilə evləndikdə isə çox vaxt xəyanətə uğrayır. Təcrübə göstərir ki, aralarında çox da böyük yaş fərqi olmayan cütlüklərin dünya görüşü, meylləri, davranışları bir-birilərini tamamlayır".

Psixoloq Zeynəb Əyyubova: "Sırf psixoloji nöqtəyi nəzərdən yanaşacağıq məsələyə. Əgər biz gənc qız yaşından 10-15 yaş böyük kişi ilə ailə həyatı qurmaq istəyirsə, bu o deməkdir ki, qızın travması, ata boşluğu və ata qayğısından məhrum olunmuşluğu var. Yəni, o ata qayğısı, ata obrazı axtarır. Bu qızlar ailədə travma alırsa, seçdiyi insanda da onun təzahürünü görə bilərlik.

Əvvəli-Səh-11

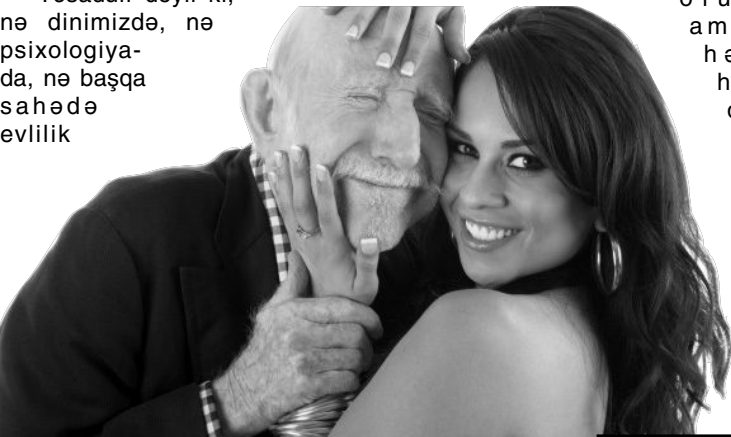
Qızlar da fərqlidir. Bəzi qızlar evliliyə 19 yaşında hazır olduğu halda, bəzisi 30 yaşında hazır olur. Bu qızın zəka səviyyəsindən, dünya görüşündən, sosial sferada özünü aparmasından, ağılından asılıdır.

Şərq mədəniyyəti oğlanın qızdan yaşca böyük olmasını bəyənir. Ən yaxşı variantda 5-6 yaş böyük oğlanlar bəyənilir. Lakin hal-hazırda ölkəmizin statistikasına baxdıqda bunun əski ilə də qarşılaşa bilərik".

Din xadimi Mircəfər Əyyubov: "Cütlüklər arasındakı yaş fərqi cütlüklərin intellektinə uyğun dəyərləndiriləcək. Elə cütlüklər var ki, yaş fərqi onların daha da yaxınlaşmasına səbəb olur. Amma elə cütlüklər də var ki, yaş fərqi onları bədbəxt edir. Əsas məsələ yaşın nə qədər önəmli olub olmadığı deyil. Əsas məsələ kişinin qadına və qadının kişiye hansı prizmadan baxması, həyat yoldaşı olaraq necə görməsidir.

Təsadüfi deyil ki, nə dinimizdə, nə psixologiyada, nə başqa sahədə evlilik

üçün xüsusi yaş həddi təyin olunmayıb və biz cəmiyyətin demək olar ki, bütün təbəqələrindən olan cütlükləri tanıyıq, həm tarixdə müasir dövrdə hansı ki, onların arasında çox böyük yaş fərqi var. İncəsənət dünyasında belələri var, ədəbiyyatda, ziyalılarda, yazıçılarda da belələri var və s. Dinimizdə, psixologiyada deyir ki, yaş fərqi önəmli deyil. Əsas məsələ onların bir-birini necə tamamlamasıdır. Əlbəttə həm dinimizin tövsiyələrinə, həm də sosiologiya alimlərinin tövsiyələrinə baxdıqda 6-7 yaş uğurlu yaş sayılır. Amma bunun da istisnaları var. Təsadüfi deyil ki, qız uşağı İslam dininə əsasən 9 yaşında həddi-buluğa çatır, oğlan uşağı 15 yaşında. Yəni, bu 6 il özünü göstərir. Amma insanın böyüməsindən, tərbiyə-

Cütlüklər arasındakı yaş fərqi nələrə səbəb olur?

sindən çox şey asılıdır. Qız uşağı düzdür 9 yaşında həddi-buluğa çatır. Amma qız var ki, 15 yaş o l u b , amma h ə l ə hə d d i - b u -

verməlidir və qadın da münasib kişini axtarmalıdır. Söhbət onların öz həyatlarına münasib kişi və qadından gedir. Ola bilər ictimai kriteriyalar, mentallar hamıda eyni effekti verməsin. Ona görə də bu məsələ çox önəmlidir. Adına həyat yoldaşı deyirsiniz, həyat yoldaşı bir həyat, bir ömür onunla yaşamalısınız. Bu adam dost deyil ki, məsələn, beş gündən sonra xoşunuza gəlməyə imtina edəsiniz, əlaqəni kəsəsiniz. Hərçənd ki, dinimizdə dostla da əlaqəni kəsmək tövsiyə olunmur, əksi tövsiyə olunur ki, nə olur-olsun qarşı tərəf nə qədər pis xasiyyətli olursa-olsun, onunla dolanmağı dinimiz tövsiyə

edir. İstər evlilikdə, istər dostluqda, istər ailədə və s. Bu tərəflərin seviy-

yəsinə baxır. Yaş fərqi önəmli ola da bilər, olmaya da bilər. Əsas onların fiziki yaş fərqi deyil. Əsas onların intellekt yaş fərqidir. Yəni, onlar neçə yaşdadılar? Məsələn, psixoloji baxımdan müəyyən yaş fərqi əsas götürülmür. Ola bilər bir kişi özündən çox yaşlı bir qadını sevsin onunla xoşbəxt olsun. Ola bilər bir qadın özündən çox yaşlı bir kişini

sevsin xoşbəxt olsun. Burada kişi və qadının uşaqlıqda ya sonrakı dövrlərdə, yeniyetməlik dövründə yaşadığı travmalar da öz sözünü deyir. Məsələn, ata məhəbbəti görməmiş, ya ata məhəbbətini kifayət qədər mənim-səməmiş qız uşaqları, adətən, daha yaşlı kişilərə önəm verirlər. Əksi də elədir. Yəni, ana məhəbbəti görməmiş, ana qayğısı görməmiş oğlanlar nisbətən daha yaşlı xanımlara üz tuturlar".

SiA məsələ ilə bağlı şəhər sakinlərinin fikirlərini də öyrənib.

Şəhər sakini Aytac Ali: "Rəqəmlər bizim həyatımızda formal xarakter daşıyır məncə. Yaş da bir rəqəmdir. Zənnimcə, münasibətlərin qurulmasında hər hansı bir rəqəmin deyil də, insani keyfiyyətlərin olması vacibdir. Digər bir tərəfdən yanaşsaq belə bir atalar sözü var: "Ağıl yaşda deyil, başdadır". Yəni ki, yaşımdan asılı olmayaraq hər kəsin öz düşüncə tərzini, xarakteri olur və düşünürəm ki, yaş fərqi elə də problem deyil. Əsas olan nə yaşadığının və hiss etdiyinin fərqi deyil, olmaqdır".

Şəhər sakini Ülker Xəlilli: "İnsanlar yaş fərqi nə rəğmə bir-birlərini dəliyəsinə sevmə bilirlər. Ancaq bu sevgi onları gələcəkdə yaşayacaqları problemlərdən siğortalaya bilməz. İlk günlərin həyəcanını keçib gədən kimi bəzi həqiqətlər yavaş-yavaş su üzünə çıxmağa başlayacaq. Düzdür, bütün sevgililər və ya evli cütlüklər arasında mübahisə olur. Ancaq yaş fərqi ondan qaynaqlanan münaqişələr bir az daha fərqlidir. Təəssüf ki, eşq nə qədər böyük olsa da, müəyyən müddət sonra aradakı yaş bəzi problemlərin yaranmasına gətirib çıxarır. Hətta xəyanətə belə gətirib çıxara bilər. Həm də xasiyyətdən də asılı olan bir şeydir o. Əvvəl yaş fərqi baxan yox idi. Özündən 20-25 yaş aşağı olan qadınla da ailə quranlar var idi, yaşamları gözəl də olurdu. İndi amma elə evlilik görəndə deyirlər pedofildir".

Şəhər sakini Paşa Məmmədov: "Düşünürəm ki, ağıl yaşda deyil başdadır. Yəni, elə qız var ki, 20 yaş var uşaq xasiyyətlidir.

Həmçinin 50 yaşlı bir kişi də 5 yaşında uşaq xarakterində ola bilər. Amma yaxşı olar ki, oğlan qızdan ən azı 2 yaş böyük olsun. Düşünürəm ki, oğlan yaşca qızdan böyük olanda problemləri daha rahat həll edir, hər xırda məsələni böyütmür, münaqişə yaratmır".

Şəhər sakini Aylin Səmədova: "Cütlüklər arasındakı yaş fərqi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mənim fikrimcə, birmənalı olaraq kişi qadından yaşca böyük olmalıdır. Qadınlar düşüncə olaraq daha tez olqunlaşır. Eyni yaşda olan cütlüklərdə düşüncə fərqi yaranır. Məncə ideal yaş fərqi 5-10 yaşıdır. Kişi yaşca böyük olanda qadın ona daha çox arxayın ola bilər, daha çox inanır".

Ayşən Vəli

Artıq yeni 2022-ci il ölkəmizə yüksəlişlə, həmrəyliklə, quruculuqla qədəm qoydu. Geridə qoyduğumuz 2021-ci il dünyada müxtəlif hadisələrlə, əsasən də, koronavirus pandemiyasının hələ də davam etməsi ilə yadda qaldı. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə xalqa müraciətində Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, 2021-ci il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur: "2021-ci il arxada qaldı. 2021-ci il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. İl ərzində qarşımıza qoyduğumuz bütün məqsədlərə çatdıq. Azərbaycan uğurla inkişaf etdi və bu gün daha güclü Azərbaycan dünyada tanınır".

Bəli, bu gün "Şuşa İli" olan 2022-ci ilin ilk ayından ölkəmiz tarixi, uğurlu müjdəli günlərini yaşayır. Azərbaycan tarixi ədaləti qürur hissi ilə bərpa edərək, otuz ilə yaxın erməni işğalı altında qalmış və tamamilə dağıdılmış ərazilərini sürətlə bərpa edir, erməni vandalizminin izləri yavaş-yavaş silinir. Düşmənin işğal dövründə xarabalığa çevirdiyi şəhərlər, kəndlər, qəsəbələr indi böyük tikinti meydançasını xatırladır. Yeni yol-nəqliyyat infrastrukturunu yaradılır, yüksək gərginlikli elektrik xətləri çəkilir, tarixi abidələr bərpa olunur, yeni yarımsansiyalar inşa olunur. Elə bu günlərdə işğaldan azad edilən şəhər və rayonlara marşrutların açılması, onun ardınca ilk "Ağıllı kənd" in inşasının başa çatması xəbəri Vətənin, xalqın, dövlətin sevən hər bir Azərbaycan vətəndaşını qürurlandırır. Çünki Qalib Liderimiz, Prezident İlham Əliyevin "Dəmir yumruq" siyasəti ilə 44 gün ərzində Güclü Azərbaycan Ordusunun rəşadətli əsgər və zabitlərimizin igidliyi ilə 30 illik həsrətə son qoyaraq "Qarabağ Azərbaycandır!" əsl sahibinə - Azərbaycana qaytarıldı.

Dövlət başçımızın dediyi kimi: "Çünki bu torpaqların sahibləri bizik - Azərbaycan xalqıdır". Bəli, bu torpaqların sahibi Azərbaycan xalqı olduğu üçün də haqqı, ədaləti, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edərək öz torpaqlarımıza sahib olduq. Dəfələrlə "Gün gələcək və bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda Azərbaycan bayrağı qaldırılacaq" istəyi ilə yaşayan xalqımızın istəklərini Qalib Liderimiz "Dəmir siyasəti" ilə 44 gün davam edən İkinci Vətən Müharibəsini Zəfərlə başa vuraraq yerinə yetirdi. 1992-ci il may ayının 8-də erməni təcavüzkarları tərəfindən Şuşa işğal olunsada, 2020-ci il noyabrın 8-də - 28 ildən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün Müzəffər, Sarsılmaz, Şanlı Ordumuz, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin gücü ilə 28 il həsrətində olduğumuz, Azərbaycanın ürəyi, mirvarisi, o cümlədən bütün Qafqazın mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhərini düşmən işğalından azad etdi. Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 8-də Şəhidlər Xiyabanında xalqa etdiyi müraciəti isə bütün xalqımızın Qarabağ həsrətinə mülhəm oldu.

Ali Baş Komandanın tarixi müraciətindən: "Dəfələrlə Azərbaycan xalqına müraciət edərək düşməne yumruq göstərmişdim. Demişdim ki, bu yumruq elə-belə yumruq deyil. Bu, dəmir yumruqdur. Bu dəmir yumruqla düşmənin başını əzirik və əzəcəyik! Eyni zamanda, bu yumruq birliyimizin rəmzidir. Bax, bu gün Azərbaycan xalqı bu yumruq kimi birləşib! Həmişə belə olacaq! Bu birlik əbədi olacaq! Bu birlik bizə gələcəkdə də bütün vəzifələri icra etmək üçün imkan yaradacaq. Mən bütün bu il-

lər ərzində - 17 il ərzində Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etməmişəm, görmüşəm, inamını, mənə

baycandır!".

Bəli, bəli, bəli!!! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azər-

tacı olan Şuşa şəhərinin hər bir azərbaycanlı üçün dəyərini qiymətlən-

Böyük Qayıdış reallaşır

olan xoş münasibəti görmüşəm. Bu, mənə güc verir. Bu, mənim siyasətim üçün əvəzolunmaz dəstəkdir. Həmişə Azərbaycan xalqını əmin edirdim ki, mən Vətənə, doğma xalqıma ləyaqətlə, sədaqətlə xidmət edəcəyəm. Şadam ki, sözümün üstündə durmuşam. Həmişə olduğu kimi, sözümə sadıq olmuşam. Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir. Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azər-

baycandır! Və bu gün Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ili "Şuşa İli" elan etməsi bir daha son 18 il prezidentlik fəaliyyəti dövründə sözü ilə əməlinin üst-üstə düşdüyünü və nəyi necə və nə zaman etməyi özünün yaxşı bildiyini bir daha nümayiş etdirir. Bu tarixi xəbər həm Azərbaycanda, həm də ölkəmizin hədudlarından kənarda yaşayan soydaşlarımız tərəfindən minnətdarlıq və məmnunluqla qarşılandı. Səbəbi isə bellidir. Şuşa mədəniyyətimizin paytaxtı, qədim Azərbaycan torpağıdır. İllər öncə Ulu Öndər Heydər Əliyev Qarabağın

dirərkən demişdir ki, "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətlə, Azərbaycan yoxdur". Bu, Şuşanın bizim üçün nə dərəcədə dəyərli olduğunun böyük ifadəsi idi.

Artıq Qələbə Zəfərimizdən bir il keçməsinə baxmayaraq, Azərbaycan Prezidenti Qarabağın dirçəlişi yolunda bir çox dövlətlərin 10 il ərzində görə bilmədiyi işləri reallaşdırıb. "Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs maneə ola bilməz", - deyən Qalib Lider hər dəfə işğaldan azad olunmuş torpaqlara səfərləri zamanı dəfələrlə bildirib ki, işğaldan azad

FUAD HEYDƏR,
YAP Səbail rayon
təşkilatının əməkdaşı

olunmuş ərazilərimizin qısa zaman kəsiyində bərpa etməsi üçün önündəki yeganə maneə zamandır. Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs maneə ola bilməz. Artıq torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra həmin ərazilərdə infrastrukturun qurulması, məcburi köçkünlərin vaxtında geri qayıtması üçün dövlət tərəfindən çox böyük işlər görülür. Və bu gün artıq Zəngilanın Ağalı kəndində "ağıllı kənd" layihəsi başa çatıb. Qısa müddətdə məcburi köçkünlərimiz öz dədə-baba torpaqlarına qayıdacaq. Dövlət başçımızın dediyi kimi: "Bizim əsas vəzifəmiz keçmiş köçkünləri tezliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır və biz buna nail olacağıq".

Bu gün Azərbaycan dövlətinin qarşıya qoyduğu əsas vəzifə də keçmiş məcburi köçkünləri tezliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaq, onların doğma yurdlarında xoşbəxt həyat sürmələrinə nail olmaqdır. Çünki "Qaçqın və məcburi köçkünlər" adlı bu cümlə, erməni kimi xisləti pozuc, insanlığa düşmən kəsilən bir xalqın qonşusu olmağın ağrıları hər kəsdən yaxşı bilən, nankor ermənilərdən tarixdə olmazın mənfuruluqlarına şahid olan Azərbaycan xalqı üçün ağır və həm də yaralı bir dərd idi. Bu gün isə, artıq işğaldan azad olunmuş torpaqlara yeni həyat bəxş edilir, düşmənin xarabalığa çevirdiyi Qarabağ yenidən dirçəlir və 30 ildən sonra düşməndən azad edilən dədə-baba torpaqlarımız öz doğma sakinlərinin gelişini səbirsizliklə gözləyir. Və bu gün bir ildə görülən işlər də təsdiqləyir ki, o gün heç də uzaqda deyil. Çünki dövlət başçımızın dediyi kimi, ölkəmizdə xalq-iqtidar birliyi, həmrəyliyi var: "Çünki ölkədə mövcud olan birlik, həmrəylik və gözəl ab-hava bu realığı bizə təmin edəcək. Mən isə Prezident kimi, Ali Baş Komandan kimi hər zaman Azərbaycanın maraqlarının keşiyində duracağam, ölkəmizin hərtərəfli inkişafı, hərbi gücünün artırılması, vətəndaşların daha yaxşı yaşaması üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm".

Bu, milli vəhdətimizdən, Azərbaycanın sülh, inkişaf, bəşəriyyətin xoşbəxtliyi məramından irəli gələn əminlikdir. Belə bir ümid işığında xalqımız Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə 2022-ci il "Şuşa İli"ni də uğur tarixinə çevirəcək, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə "Böyük Qayıdış" reallaşacaq, ölkəmizin qüdrətinin yüksəlməsini, Qarabağımızın yenidən dirçələcəyini və iqtisadi inkişafın davamlılığını təmin edəcək.

Vətəni satanların “fədailik xronologiyası”nın qaranlıq səhifələri

İnsanları zamanında öz ardınca aparmağı bacarmaq nə etməyi və hara getməyi müəyyənləşdirmək qədər önəmlidir. Təcrübə göstərir ki, vaxtında baş tutmayan seçim və düzgün istiqamətləndirilməyən hərəkətlər fəlakətlə nəticələnir. Xalqımızın tarixinə təlatümlər, çevrilişlər, siyasi, iqtisadi böhran dövrü kimi yazılan 1990-cı illərin əvvəllərində baş verən hadisələrin hər biri dövlət müstəqilliyi yoluna yenidən qədəm qoymuş respublikamız üçün həlledici idi. Liderlik keyfiyyətləri, xalqına, millətinə bağlılığı ilə müdrikliyin fəlsəfəsini zənginləşdirən ulu öndər Heydər Əliyev siyasi fəaliyyətinin bütün zamanlarda xalqına xidmət üçün yaranan imkanlardan məqamında istifadə etmişdir.

Azərbaycana rəhbərliyinin birinci mərhələsində respublikamızı SSRİ məkanında qabaqcıl ölkə kimi tanıdan Ulu Öndər 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdı, göstərdiyi xidmətləri ilə xalqımızın qəlbində Ümummilli Lider kimi yaşayır. Azərbaycan xalqının layiq gördüyü bu zirvədə əbədi qalmaq Ulu Öndərin haqqıdır. Dövlətçiliyimizin təhlükə ilə üzləşdiyi, xalqımızın çətinliklərdən çıxış yolu axtardığı məqamlarda insanları arxasınca aparan müdrik şəxsiyyət bu haqqı torpağına, yurduna bağlılığı ilə qazanıb. 20 Yanvar 1990-cı ildə imperiya qüvvələrinin ermənilərlə birgə Bakıda törətdikləri qırğını xalqımıza qarşı siyasi təcavüz adlandıraraq hərbi cinayətləri törədənlərin məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edən, təhdid və təzyiqlərlə üzlaşmasına baxmayaraq Azərbaycanın Moskvadakı Daimi nümayəndəliyinə gələrək Kreml rəhbərliyini məsuliyyətsizlikdə günahlandıran fərdi pensiyaçı Heydər Əliyev oldu. Günahsız insanların qətlilə tarixə yazılan 20 Yanvar hadisələrinə ilk siyasi qiymət də Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev tərəfindən verildi. Əliyalın insanları ermənilərin də daxil olduğu imperiya qoşunlarının qarşısına çıxaran, tanklar altında ezilən etirazçıların qətlini gizləndikləri yerlərdən seyr edən “cəbhəçilər”, AXC-Müsavət cütülyü iqtidarda olduqları dövrdə də 20 Yanvar hadisələrinə siyasi qiymət vermədilər. 1993-cü ilə qədər Azərbaycana rəhbərlik edən iqtidarsızlar, kreslo həvəskarları faciə ilə bağlı əsl həqiqəti aşkar etməyi lazım bilmədilər. Daha doğrusu, özlərinin bilavasitə əli olan faciəni unudurmaqla xəyanətlərini pərdələdilər. İnsanları küçələrə, barrikadalar qurmağa səsləyənlər, ən nəhayət güllələnlər arasında müxalifəti təmsil edənlərin olmaması müəmmalıdır.

Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri işlədiyi müddətdə Azərbaycan

xalqını canından artıq sevən Heydər Əliyev oldu. Ulu Öndərin səyi ilə gərgin və həyəcanlı anlarla başlayan 24 oktyabr günü nikbin sonluqla bitdi. Ertəsi gün, oktyabrın 25-də Naxçıvan MR Ali Məclisinin fəvqəladə sessiyasında Xalq Cəbhəsinin muxtar respublikada həyata keçirmək istədiyi dövlət çevrilişi cəhdi pisləndi. Təxribatın sifarişçilərinin, təşkilatçıların və iştirakçıların cəzalandırılması AXC-Müsavət rəhbərliyindən tələb edildi. Naxçıvanda hazırlanan dövlət çevrilişinə cəhddə məqsəd təkcə muxtar

res-

Milli xəyanətkarların Şəhidlər xiyabanlarına ayaq basması torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda qurban gedənlərin ruhunu incidir

cana rəhbərlik edən dağıdıcı qüvvələrin dövlət çevrilişlərinə cəhdlərin qarşısını alan Ulu Öndər Naxçıvanı Ermənistanın təcavüzündən də qorudu. 1992-ci ilin oktyabr ayında o zaman Azərbaycana rəhbərlik edən qüvvələr tərəfindən Naxçıvanda dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısını alan Ulu Öndər siyasi iradə, qətiyyət, prinsipial mövqe göstərərək xalqın birliyini təmin etməklə müstəqilliyimizi qorudu.

AXC-Müsavət iqtidarı dövründə daxili işlər naziri İsgəndər Həmidovun rəhbərliyi ilə Naxçıvanda gərginləşən vəziyyətin qarşısı da xalqı arxasınca aparmaq qabiliyyətinə malik muxtar respublika Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev tərəfindən alındı. Ermənistan tərəfindən blokada qalan Naxçıvanı vəziyyətdən çıxarmaq üçün yollar axtaran Heydər Əliyevdən fərqli olaraq Xalq Cəbhəsinin güc naziri xalqın pulu ilə alınmış silahları xalqa qarşı yönəltdi. Muxtar respublikada qırğınlar törətməyə çalışdı. AXC-Müsavət iqtidarı tərəfindən idarə olunan destruktiv, azğınlaşmış qüvvələrin qarşısını alan yenə də

publikanın Daxili İşlər Nazirliyinin binasını və Televiziya Şirkəti ni tutmaq deyildi. Başlıca məqsəd Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyevə fiziki təzyiq göstərmək idi. Naxçıvana gəlmək üçün 48 saat Binə Hava Limanında gözləyəndə, naxçıvanlıların Ulu Öndərə məhəbbətindən, inamından qorxan İsgəndər Həmidov onu gözləyən aqibətin acı nəticələrini hiss etdiyi üçün səfərini “təxirə salaraq”, silahlı qoşunları ilə geri qayıdı. Torpaqlarımızın əldən getdiyi, kəndlərimizin ermənilər tərəfindən işğal edildiyi vaxtda Naxçıvanda ulu öndər Heydər Əliyevə qarşı təxribat törədən, 1993-cü ildə respublikada yaranan gərginliyin qarşısını ala bilməyən, özlərinin yetişdirdikləri “Milli Qəhrəman” Surət Hüseynovun təhdidlərindən qorxan, həyatları təhlükə altında qalan AXC-Müsavət iqtidarının səbətsizləri xilas üçün milyonların sevimlisi Heydər Əliyevə üz tutdular. Azərbaycanı gözləyən fəlakətlərdən xilas etmək üçün hakimiyyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyev xalqı iqtisadi, siyasi böhran vəziyyətinə salan cəbhəçiləri Surətin dar ağacından da xilas etdi.

Erməni müxalifətçidən maraqdoğurucu Qarabağ İDDİASI

**“Paşinyan sülhməramlıların
Qarabağda qalma
müddətlərinin uzadılmasında
ısrar etməyə bilər”**

“Qarabağ Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın hakimiyyəti dövründə ən yaxşı halda rusiyalı sülhməramlıların cavabdeh olduqları ərazi kimi qalacaq. Lakin Paşinyan sülhməramlıların Qarabağda qalma müddətlərinin uzadılmasında ısrar etməyə bilər”. S?A “news.am”-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə jurnalistlərlə söhbətində Respublika partiyasının sədr müavini Armen Aşotyan deyib.

Lakin açıqlaması zamanı o, sərsəm fikirləri ilə də yadda qalıb. Məsələn, bildirib ki, Paşinyan

Qarabağın Azərbaycanın tərkibindən kənar “statusa malik olması” (!!) və “Qarabağ xalqının” (!!) öz müqəddəratını müəyyən etməsi, onun möhkəmləndirilməsi üçün heç bir təşəbbüs göstərməyəcək.

Buna baxmayaraq, Aşotyan Paşinyanla bağlı bir həqiqəti də etiraf edib. “O, artıq bir neçə aydır ki, bu barədə danışır və artıq əllərini yuyub. Dünən Nikol yenidən göstərdi

ki, onun siyasi hə-

dəfi Qarabağın bir daha ermənilərə məxsus olmadığına dair ictimai rəyde inam hissi yaratmaqdır”, deyərək erməni müxalifətçisi bildirib və Paşinyanın Ermənistanın 1991-1992-ci illərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması barədə sözlərini xatırladıb.

Rövşən RƏSULOY

O dövrdə ölkədəki vəziyyəti “Hakimiyyət faktiki olaraq AXC-Müsavətin əlində idi. Onlar Şuşanı və Laçını ermənilərə təhvil verərək Bakıdakı hakimiyyəti yıxmaq istəmişdilər və buna nail oldular. Ondən bir ay keçəndən sonra hərbi çevriliş edərək, parlament binasını zəbt edərək hakimiyyəti devirdilər və qanunsuz olaraq hakimiyyətə gəldilər” sözləri ilə xarakterizə edən Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, iqtidara gəlmək üçün xalqa xəyanət edənlərin bu gün də özlərini fədai hesab etmələri siyasi əxlaqsızlıqdan başqa bir şey deyildir.

Adı Xalq Cəbhəsi olub, daim xalqa qarşı müxalif mövqedə dayanan AXC-Müsavət cütülyünün dövlətçiliyə növbəti xəyanəti 1994-cü ilin oktyabrında baş verdi. O dövrdə də ölkədə siyasi sabitliyi qıyama ilə pozan radikal müxalifətin “Milli Qəhrəmanı” Surət Hüseynovun Gəncədə yaratdığı silahlı dəstələr oktyabrın 2-də şəhərdəki icra hakimiyyətinin, hüquq -mühafizə orqanlarının, dövlət əhəmiyyətli obyektlərin binalarını, hərbi hissəni ələ keçirdilər və özbaşınalıqlarını digər rayonlarda da gerçəkləşdirdilər. Həmin vaxt Amerikada olan ulu öndər Heydər Əliyev səfərini yarımcı qoyaraq Bakıya qayıtdı. Xüsusi təyinatlı “OMON”çular insanlara fiziki təsirlər göstərirdilər. Yenə də xalqın ümid yeri, böyük şəxsiyyət Heydər Əliyev oldu. Oktyabrın 4-5-də Prezident Aparatının qarşısına toplaşan insanlar Ümummilli Liderlə həmrəyliklərini ifadə etdilər. Həmin hadisələrin davamı olan 16-17 mart 1995-ci ildə törədilən dövlət çevrilişinə cəhdin iştirakçıları, radikal müxalifətin göstərişləri ilə hərəkət edən Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin komandiri, polkovnik Rövşən Cavadov və qardaşı Mahir Cavadovun rəhbərliyi ilə Bakıda qiyam təşkil edildi. Bu dəfə də dövlətçiliyimizə qarşı çevriliş cəhdinin qarşısı Azərbaycan xalqının milli birlik və həm-

rəyliyi ilə alındı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan Televiziyası ilə xalqa müraciət edərək Surət Hüseynovun, Rövşən və Mahir Cavadov qardaşlarının, onları təlimatlandıran radikal müxalifət təmsilçilərinin xəyanətlərini pisləyərək, qeyri-qanuni silahlı qruplaşmalara qanunsuz əməllərindən əl çəkmələri ilə bağlı xəbərdarlıq etdi. Ağsaqqallarla danışıqlar aparıldı. Dövlətçiliyimizin qorunması naminə birlik və həmrəylik göstərən xalq talelərini etibar etdikləri Ulu Öndərin ətrafında birləşərək radikallara tarixi dərs verdi.

Həmişə xalqla birlikdən dəm vuran, özlərini milli qəhrəman, fədai kimi təqdim edən bu yalançı “millətpərəstlər” 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsində apardıqları təxribatları, ermənilərlə həmrəylikləri ilə də satqınlıqlarını, vətənsizliklərini təsdiqlədilər. Bütün dünya ictimaiyyətinin izlədiyi və Azərbaycan Ordusunun döyüş təcrübəsinə heyranlıqların etiraf edildiyi məqamlarda belə uğurlarımıza kölgə salmağa çalışdılar. Zəfərimizi can, qan qardaşları erməniləri kimi məyusluqla qarşılayan AXCP sədri Əli Kərimli, “Milli Şura”nın satqınları kimi digər radikallar da illərdən bəri sadıq qaldıqları milli xəyanətkarlıqlarını göstərdilər.

Onların bu mənfur xisləti bu gün də özünü büruzə verir. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanında da Milli Ordumuzla bağlı təxribatlar apararaq düşmənin dəyirmanına su tökdülər. Keçmişdə yol verdikləri milli xəyanətlərini “unudanların” uğurlarımıza qışqıncılıqla yanaşması təbiidir. Radikallara xas bu xüsusiyyətin açıqlanması belədir: Bəylər, siz həmişə xalqa xəyanət xislətində olmusunuz. Bu gün də dəyişilən heç nə yoxdur. Ona görə də sizlərin Şəhidlər xiyabanlarına ayaq basmağınız torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda qurban gedənlərin ruhu-nu incidir.

Xuraman İsmayılqızı

44 günlük Zəfər yürüşünün ardınca 2020-ci ilin 10 noyabr tarixində imzalanmış üçtərəfli bəyanat və orada əks edilən bəndlər yalnız qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin Rusiya sülhməramlı kontingentinin məsul olunduqları ərazilərimizdən çıxarılmalrı ilə bağlı tələbləri deyil, həmçinin 30 il boyunca işğalçılıq və etnik təmizləmə siyasəti fonunda Ermənistan sərhədlərinə qatılmış əzəli Azərbaycan torpaqlarının da geri qaytarılması tələblərini ortaya qoymaqladadır. Habelə, Zəngəzur dəhlizinin açılması, nəqliyyat rabitəsinin bərpası, infrastrukturaların fəaliyyəti də müvafiq bəndlərdə qeyd olunur. Danılmaz fakt isə budur ki, həmin sənəd kapitulyasiya aktı kimi qəbul olunub və eyni zamanda, qalibin məğlub qarşısındakı diktəsini ehtiva etməkdədir.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

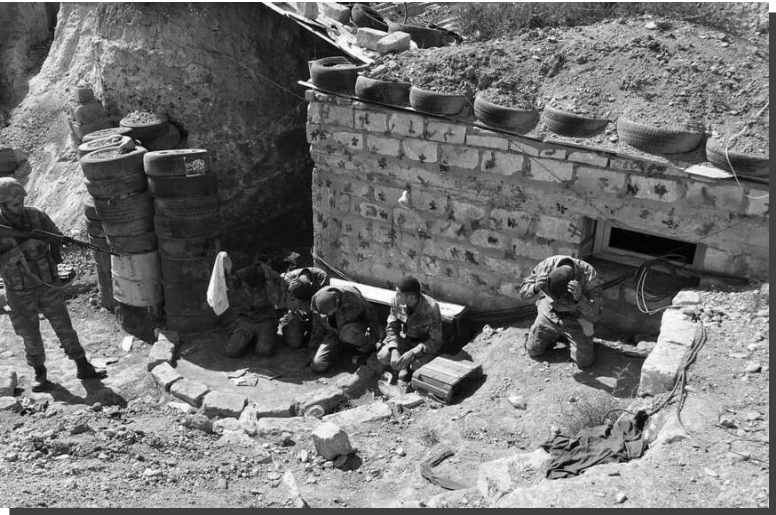
bəndlərdə irəli sürülmüş tələbləri nəinki realizə etdiyini, əksinə, hansısa "şərtlər", "tələblər" irəli sürdüyünü görməkdəyik. Bu da azmış kimi, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin vaxtilə Ermənistanın ərazilərinə qatılmış torpaqlarımıza sahib çıxması zamanı düşmən ölkə zaman-zaman silahlı təxribatlara əl atır, müəyyən edilməmiş, delimitasiya və demarkasiya olunmamış sərhədlərdəki torpaqlarımızı işğal altında saxlamaq məqsədini müxtəlif əməlləri ilə nümayiş etdirir. Düzdür, belə olan vəziyyətdə Ordumuz hər dəfə düşməne layiqi cavabını verir və düşmən geriye çəkilmək məcburiyyətində qalır, amma buna baxmayaraq sülh razı-

ərazi bölgülərini dəqiqliklə bilir və müəyyən edib-R.R.) sərhədlərdə yerləşmiş qoşunların güzgüvari şəkildə geri çəkilməsi ilə bağlıdır. "Güzgüvari geri çəkilmək prinsipi" kimi adlandırılan bu "ideyanın" arxasında dayanan məsələlərdən biri isə Ermənistanın sonradan ona aid olmayan ərazilərdə hərbiçilərini

sində və daha bir neçə kiçik ərazilərdə Ermənistanı aid hərbi birləşmələrin məntəqələri, hərbi hissələri qalmaqda davam edir. Üstəlik, separatçı quldurlar hələ də utopik "respublikalarının" hansısa "qərarlarını" verir, bu da azmış kimi, Şuşa və Hadrutun geri qaytarılması yönündə axmaq düşüncə-

"Güzgüvari geri çəkilmək prinsipi" - kapitulyant şərt irəli sürə bilərmə?

Nikol Paşinyanın və Qarabağ separatçılarının siyasi loğazlıqla məşğul olmaları onların son nəfəsləri olacaq

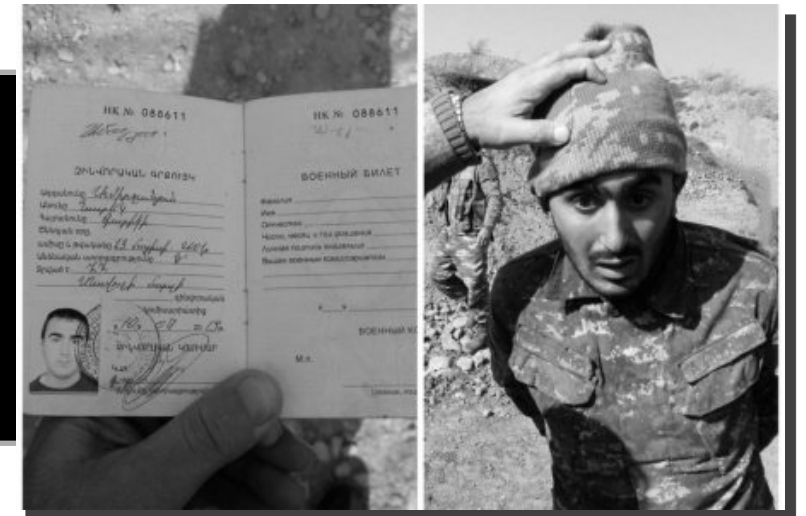
laşmasına doğru heç bir addım atmaq istəmədiyini açıq-aydın sərgiləyir.

Maraqlı məqamlardan biri də budur ki, 2021-ci ilin 11 yanvar Moskva və 26 noyabr Soçi görüşlərində əldə edilmiş razılaşmalar əsasında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın üzərinə götürdüyü öhdəliklərin heç birini əməli qaydada, yaxud praktiki şəkildə realizə etməməsi, bütün bunların yerinə isə hansısa ucuz və yersiz təxəyyül məhsulu olan "ideyalarını" dirnaqarası "şərt" olaraq irəli sürməsi istər-istəməz vəziyyətin normallaşmasına və qarşıda dayanan planların icrasına əngəllər yaratmağa başlayır.

O da əbəs deyil ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkə jurnalistlərinə verdiyi geniş müsahibəsi zamanı məhz Ermənistan rəhbərliyinin sözlərinə, əməllərinə etibar etmədiyini açıq şəkildə vurğuladı və qeyd etdi ki, belə olan halda Bakının da səbri tükənə bilər, necə ki, 44 günlük Vətən müharibəsində olduğu kimi...

Ancaq söz yox ki, belə bir sərəm "ideya" heç vaxt reallaşdırıla bilməz, Azərbaycan dövləti buna imkan verməz

Məsələ ondadır ki, Nikol Paşinyanın sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlı "ideyalarından" biri müəyyən olunmamış (əslində, Azərbaycan tərəfi sərhəd zolaqlarının haradan keçdiyini və

yerləşdirmək marağıdır. Yeni sonradan - delimitasiya prosesi başlayandan sonra Azərbaycana məxsus əraziləri yenidən öz ərazilərinə qatmaq. Ancaq söz yox ki, belə bir sərəm "ideya" heç vaxt reallaşdırıla bilməz, Azərbaycan dövləti buna imkan verməz.

Paşinyanın sözügedən məqsədi arxasında daha bir maraq dayandır: sərhədlərdə sünü qarşıdurmalar yaradıb KTMT-ni proseslərə cəlb etmək. Lakin onun bu planı da sadəcə qeyri-işlək plan olaraq qalmaqdadır. Ortada razılaşmalar var və həmin razılaşmalara qeyd-şərtsiz əməl edilməlidir. Əks halda, Azərbaycanın dəmir yumruğu daim hazır vəziyyətdə qalmaqdadır və hər an düşmənin başına endirilə bilər.

Qarşılıqlı şəkildə ərazi bütövlüklərini tanımaq tələbi isə əldə olunmuş razılaşmalar gerçəkləşdirilmədiyine qədər yerinə yetirilə bilməz. O cümlədən bu mənada daha bir nüansla diqqət yetirək. Yalnız Zəngəzur ərazilərimiz deyil, həmçinin Qarabağın Rusiya sülhməramlılarının məsul olduğu bölgələrimizdə də üçtərəfli bəyanatda tələb edilən bəndlərə riayət olunmur.

Erməni tərəfi Azərbaycan Prezidentinin bəyanatlarını qulaqlarına sırğa etməsələr...

Fakt budur ki, Xankəndidə, Ağdərədə, Xocavəndin bir hissə-

lərini ictimailəşdirirlər. Azərbaycan tərəfi isə səbrinin son həddindədir və belə davam edilməyəcəyini bəri başdan söyləmək olar. Xüsusilə, 2020-ci ilin 10 noyabr tarixində imzalanmış üçtərəfli bəyanatın üzərindən bir ildən artıq vaxt ötüb və prosesin ikinci ili gəlir, amma bu cinahda da irəliləyişlərin getmədiyini deyə bilərik. Erməni separatçıları silahlı təxribatlara əl atır, üstəlik mina xəritələrinin verilməsi prosesində də düşmən öz xain və mənfur xislətini nümayiş etdirir. Bugünlərdə isə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın İrevanda Arak Arutyunyanla görüş keçirməsi, Qarabağ separatçılarına 290 milyon vəsait ayırması isə qırmızı xətləri keçməkdədir! Və əlbəttə ki, belə davam edə bilməz və etməyəcək də. Artıq Prezident İlham Əliyev dəfələrlə öz bəyanatlarını səsləndirib və Ermənistan tərəfi, həmçinin separatçıları quldurlar bu bəyanatları qulaqlarında asaraq sırğa etməsələr, baş verəcək növbəti hadisələrdən dolayı bütün məsuliyyətlər onların öz üzərlərində olacaq. Bütün bunlardan sonra Paşinyanın "güzgüvari geri çəkilmək prinsipi" ətrafında siyasi loğazlıqla məşğul olması həm onun, həm də bütövlükdə erməni işğalçılığının, separatçılığının son nəfəsi olacaq. Buna qətiyyətlə şübhə yoxdur.

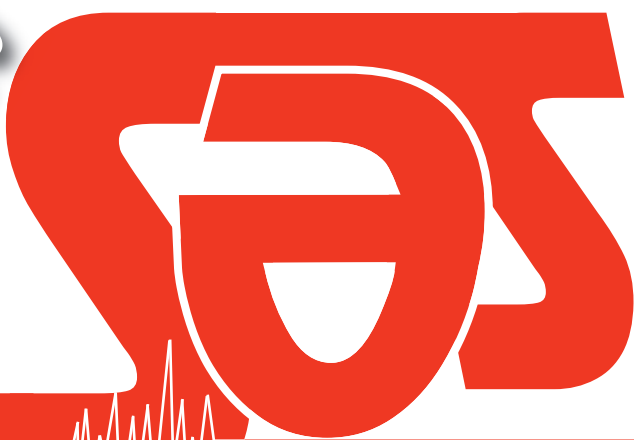
Rövşən RƏSULOĞ

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkə jurnalistlərinə verdiyi müsahibəsində Ermənistan rəhbərliyinin

sözlərinə etibar etmədiyini açıq şəkildə vurğuladı

Lakin biz ötən dövr ərzində məğlub tərəfin, yeni Ermənistanın

"Uşaq doğulan gündən 3 yaşına qədər tərbiyəsi formalaşan bir zamandır. Yəni 3 yaşına qədər uşağa nə veririk, həmin yaşdan sonra da uşaq onu ortaya qoyacaq". Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında psixoloq Elnarə Ceray deyib.

Psixoloq Elnarə Ceray qeyd edib ki, bəzi ailələr var ki, uşağın azyaşlı olmasına baxmayaraq onları müəyyən şiddətlə, acı sözlərlə tərbiyə etməyə çalışırlar: "Bütün günü olmazlar, qadağalar qoyulur. Baxırsan ki, azyaşlı uşaqdı nəyə əl vurursa "ona toxunma, o olmaz, bu qadağadır". Bu, o deməkdir ki, uşaqda artıq həmin olmazlara qarşı maraq yaranır və ən əsası da ona nəyisə qadağa qoyanda uşaqda müəyyən bir qıcıqlıq yaranır. Bu da təbii ki, uşaq zamanla böyüdükcə onun psixologiyasına mənfi təsir göstərir. Uşaq həm nevroz olur,

Uşağa təzyiq göstərərək tərbiyə etmək nə dərəcədə düzgündür?

həm də artıq bağça, məktəb yaşına gəldikcə özünə güvənsiz şəkildə böyüyür. Bu, o deməkdir ki, uşaq daim əzilir. Bəli, razıyam ki, uşaq ailədə atadan və ya anadan çəkinməlidir. Lakin mütləq şəkildə bunu şiddətlə, qorxaraq deyil, hörmətlə sevirək etməsi daha məqsədəuyğundur. Bir uşağa nəyisə qadağa qoyursunuzsa, onun səbəblərini ortaya tökməlisiz. "Bunu sənə qadağa qoyuram, səbəbi isə budur". Bəzən bizim ailələrdə mental durumdan irəli gələrək qadağa qoyurlar, amma qadağanın səbəblərini demirlər. Məsələn: "işığa əl vurmaq olmaz", amma niyə? Bunun sonunda hansı təhlükələr dayanır? Bəzən valideynlər düşünür ki, "onsuz onun 2 yaşı var, mən ona niyə açıqlama verim ki? onsuz da başa düşür". Bu, yanlış düşüncədir, əksinə, uşaq 3 yaşına qədər şüurlu yığır, 3 yaşından sonra nə vermisiniz onu ortaya sərgiləyir. Ona görə deyirlər ki, 0 yaşdan 3 yaşa kimi uşağın tərbiyə zamanıdır. Müəyyən qadağalar qoyanda onun mütləq şəkildə səbəblərini deməlisiniz. Səbəbləri demədikdə uşaq özünə güvənsiz, əzik şəkildə böyüyəcək. Sabah özünü mühitdə də göstərə bilməyəcək. Nəyəsə toxunanda artıq düşünəcək ki, ona cəza veriləcək. Bu, böyüyənə qədər özünü göstərəcək, hər zaman cəza üsulu olacağını düşüncək".

Psixoloq vurğulayır ki, bəzən uşağı döyürlər, müəyyən cəza üsulları seçirlər: "Uşağa şiddət tək fizioloji olmur, söz şiddəti də olur. Uşağın həyatı üçün söz şiddəti fizioloji şiddətdən daha təhlükəlidir. Müəyyən cəzanı sözlə vermək daha məqsədəuyğundur. Ola bilər ki, məktəbli uşaqdır, hər hansısa bir səhv edib, kimləsə dalaşmış. Ona cəza verilsin, məsələn 1 həftə filan şeyi izləməyəcəksən və yaxud filan saatda yatacaqsan. Bu cəzalar belə sərgilənsə, cəmiyyətə sağlam şüurlu gənc yetişdirə bilərik. Biz 1 yaşdan 3 yaşa qədər

gəzməyi, danışmağı, susmağı, hərəkət etməyi öyrədirik. 3 yaşından sonra deyirik ki, "sus, otur danışma". Əgər belə olacaqdısa, onda niyə valideynlər uşağa danışmağı öyrədirlər? Ona görə də hər zaman belə nüanslara diqqət yetirmək lazımdır. Hər şey təbii ki, valideynin üzərinə düşən məsuliyyətdir ki, sabah həmin uşaq cəmiyyətdə, bağçada, məktəbdə əzik şəkildə yetişən bir gənc olmasın. Hər zaman sözünü deyə bilsin, özünə inamlı olsun".

Rüqəyya Orucova

Ailə qurarkən bu kriteriyalara diqqət etmək vacibdir!

"İnsanlarda "oxudum, məktəbi bitirdim, universitetə daxil oldum, universiteti bitirdim və artıq işləyirəm niyə də ailə qurmayım?" fikri yaranır. Amma əslində biz görürük ki, bu insan oxumaqdan, işləməkdən, hədəfə doğru getməkdən ailə qurmağı belə hədəflərdən biri kimi görür. Biz ailəni hədəfə aid edə bilmərik. Çünki orada emosiyalar, duyğular lazımdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında psixoloq Səbinə Ələkbərova deyib. Onun sözlərinə görə, bu tip insanlar özlərinə uyğun bir insan tapdıqlarında ideal bir ailə modeli ortaya çıxır: "Təbii ki, hər bir ailədə narahatçılıqlar, problemlər olur, amma bu ailədə boşanmaya gətirib çıxardacaq qədər bir problem yaşanmır. Əgər insan ailə qurmağı özünə hədəf kimi görürsə və özündən bir qədər fərqli olan yeni ailə qurmağı özündə bir hədəf kimi görməyən şəxslə ailə qurursa, təbii ki, bu ailədə boşanma ehtimalı daha çox olur. Ailə qurmaq üçün iki insan yetəri qədər istəklidirsə, həmin ailə özünü istənilən vəziyyətdən çıxarda biləcək. Bəzi ailələr də var ki, orada adaptasiya müddəti tələb olunur. Hər bir ailədə də adaptasiya müddəti fərqlidir. Yəni burada bir tərəfin ailə qurmamışdan qabaq ailə haqqındakı xəyalları, bu xəyalların yerinə yetib-yetmədiyi və bu xəyallar yerinə yetmədiyi zaman şəxsin demotivasiya yaşayıb-yəşəmədiyi və əgər yaşayırsansa, nə qədər müddətə ayağa qalxdığı çox önəmlidir".

sa, nə qədər müddətə ayağa qalxdığı çox önəmlidir".

Səbinə Ələkbərova fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, ilk növbədə hər bir insanın kriteriyaları var: "Elə insan var ki, deyir nə cür insan olursa-olsun birçə kobud insan olmasın. Bu insanlarda həmin kriteriya həmin insanların tac kriteriyasıdır. Ümumiyyətlə, insan öz tac kriteriyasını bilməlidir. Çünki bu, həmin insanın bir növ həssas kriteriyasıdır. Bu kriteriya qarşı tərəfdə olmadıqda, artıq ailədaxili problemlərin yaranmasına gətirib çıxarır. Ümumi olaraq bir insan bütün problemləri yaşadığıqda həmin problemi nə zaman bitəcəyini düşünür. Artıq özünü boğmağa, sıxmağa başlayır. Belə olduqda insan olduğu ailəni bir zəncir kimi görməyə başlayır və bu zəncirdən qurtulmağa başlayır. İnsan ilk növbədə, problemi öz içində bağışlamağı bacarmalıdır. Bizim hər şeyimizi idarə edən beynimizdir. Maksimum dərəcədə insan bütün emosiya hallarında hansı sözü işlətdiyinə diqqət yetirməlidir. Bir problemi yaşadığıqda beynə davamlı şəkildə boşanma çıxışını veririk, beynin istə-istəməz bir gün gedib boşanmaya fokuslanacaq. Təbii ki, istisna hallar da var".

Arzu Qurbanzadə

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

Məşhur cütlük bu səbəbə görə ayrıldı

Məşhur türk aktrisa Handə Ərçəl və Kərəm Bürsinin ayrılmasına səbəb olan "Dünya ilə Mənim Aramda" serialı ilə bağlı flaş təfərrüat ortaya çıxıb. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, məlum olub ki, təklif əvvəlcə Handə Ərçələ gedib və o, rədd edib.

Serialın baş rolları aktrisa Dəmət Özdemir və Kərəm Bürsinin canlandıracağı açıqlanıb. İddialara görə, baş rol əvvəlcə Handə Ərçələ, daha sonra isə aktrisa Neslihan Atagülə təklif olunub. Ancaq onların hər ikisi iddialı sevimli səhnələrinə görə "yox" deyiblər. Belə ki, Dəmət Özdemir Kərəm Bürsinin ortağı olub. İddiaya görə, bu vəziyyəti xəbərlərdən öyrənən Handə və Kərəm bu səbəbdən ayrılıblar.

Ayşən Vəli

**Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev**

Ünvanımız:
**Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**
Şəhadətnəmə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
**"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.**
**QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR**
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600